

MAGYAR L

HUNGARIA
Extern

T. Dunaposta

BUDAPEST
Postafiók 151.

* KERESZTÉNY * NAPILAP *

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R-T. Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Igazgató és felelőszerkesztő:

DR PAÁL ÁRPÁD

ORADEA

Főmunkatárs:

DR GYÁRFÁS ELEMÉR

Öt nap alatt eldőlt a hollandiai hadjárat sorsa

A holland csapatok főparancsnokságuk utasítására letették a fegyvert. — Belgiumban kemény harcok folynak. Észak-Franciaország területére benyomultak a németek. Oriási méretű csata körvonalai bontakoznak ki a belga-francia harctéren

A világtörténelemnek valaha is látott legnagyobb csatája rohamléptekkel közeledik a drámai fordulat felé. Meglehet, hogy már csak hetek, esetleg napok kérdése és megtörténik a szörnyű összecsapás, amely Európa sorsát esetleg évszázadokra fogja eldönteni.

Egyelőre még mindig a haderők nagy felvonulása van folyamatban. Döntő jelentőségű ütközet még nem történt. A holland hadsereg fegyverletételét a gigantikusnak ígérkező küzdelemhez viszonyítva csak a háború egyik epizódjának lehet tekintenünk, amelynek természetesen nagy kihatása lehet a végső eredményre.

A holland haderő kapitulációja már a tegnapi nap folyamán előrelátható volt. A holland hivatalos jelentés kérés nélkül bejelentette az északi tartományok feladását s nem csinált titkot abból sem, hogy Közép- és Dél-Hollandiában, különösen pedig Brabantban a helyzet kuszált, zavaros.

A német hivatalos jelentés viszont már tegnap délután bejelentette a megerősített Grebbe-vonal elfoglalását és Hollandia hatalmasan kiépített erődrendszerének délről való megtörését. Ez az erődrendszer tudvalevően Hilversum-Utrecht-Dordrecht-Rotterdam és Hága körzetét védte. A németek Dordrecht és Rotterdam irányából törték meg az erődrendszert, miközben a továbbmenetelő német hadoszlopok Breda elfoglalása után Rozendaalig meneteltek előre s így már jól előre elvágják az összeköttetést a belga és holland csapatok között.

Ilyen előzmények után nem okoztak meglepetést a legfőbb német hadvezetőségek tegnap esti sorozatos külön jelentései. Az első Rotterdam kapitulációját, a második és harmadik az egész holland haderő fegyverletételét jelentette, Seelandot kivéve, ahol minden jel szerint már angol csapatok szálltak partra s így ez a sziget-tartomány már kiesett a holland hadvezetőség hatásköréből.

A belga-francia arcvonalon óriási méretű küzdelem van kialakulóban. Egyik kelet-nyugati irányban az ellenséges hadoszlopok a Lüttich-Namur-i vonalon sorakoznak fel, a másik, észak-déli irányban pedig Észak-Franciaországból kiindulva a Sedan-Mezzières-Charleville-Givet-Dimant-Namur-Löwen-Antwerpen-i vonal mentén menetelnek egymás felé a francia-belga, illetőleg német hadoszlopok. A világháborúból oly jól ismert Maas lesz minden valószínűség szerint a nagy küzdelem főszínhelye. Ugy a Havas-iroda, mint a német hivatalos jelentés sejtetni engedti, hogy a küzdelem e vonal mentén megindult. A Namur-Löwen-i szakaszon, különösen Löwen és Wavre között

máris elkezdődött összecsapásra került a sor a francia és német gépesített osztagok között. A küzdelem egyelőre azzal végződött, hogy a francia tankok visszavonultak a Dyle (folyó) mögötti hatalmasan kiépített állásokra, amelyek szerves folytatását képezik a Maas-erőd-vonalnak, amely viszont a Maginot-vonalat egészíti ki a belga határ felé.

A Dyle-állások végső pontja már csaknem a tengerparton, Antwerpen, Belgium birtokáért annyi vér folyt a világháború során s amelyet a németek akkor még sem tudtak elfoglalni.

Namurtól délre, a Sedanig fekvő Maas-

szakaszon a németek elfoglalták a belga földön fekvő Dimant, Givet helységeket és a már francia földön fekvő Sedan, Charleville és Mezières birtokáért erős küzdelem folyik. A küzdelem méreteiről fogalmat alkothatunk maunknak abból, hogy egyedül Sedan fölött a légi harcok során 70 francia és 25 német repülőgép pusztult el.

A Namur-Sedan-i vonalon a német haderők több helyen már átkeltek a Maas-hídjain, ami a küzdelem további menete szempontjából súlyosan esik latba.

Sedantól délre, a Maas-Mosel vonalon fekszik a világháborúból jól ismert francia erődítményöv Verdun-Toul-Epinal és Belfort erődítményekkel. Ezekről keletre húzódik a Longuy-Montmédy-Metz erődítményvonal, a mely már szorosan a Maginot-vonalhoz kapcsolódik.

Északon, Belgiumban a Maginot-vonal leghatalmasabb pillér-erődítménye Lüttich volt, Európa legelső erődje, amely azonban részben már a szombati nap folyamán, részben pedig vasárnap német kézre került.

Nem érdektelen adat a nyugaton megindult hatalmas küzdelem méretei szempontjából az a Havas jelentés, hogy a németek nem kevesebb, mint 200 repülőgépet vetettek az óriási küzdelembe.

Részletes jelentéseink különben a következők:

London és Párizs

a hollandiai eseményekről

Londonból jelenti a Reuter: A holland hadsereg kapitulációjának híre a késő délutáni órákban terjedt el Londonban. Londoni katonai körök véleménye szerint Rotterdam eleste után nem lehetett észszerűen tovább folytatni az ellenállást, mert ez az egész országot pusztulásnak tette volna ki. Londoni illetékes körök szerint a holland hadsereg kapitulációja után a kormány továbbra is fenntartja Németországgal a hadiállapotot.

Párizsból jelenti a Havas: A holland hadsereg kapitulációjának a híre az esti órákban

terjedt el a francia fővárosban. Francia hivatalos körökre és a főváros népére mély benyomást tett az esemény híre.

A francia vezérkar tegnap még a holland kapituláció híre előtt adott ki utoljára hadijelentést. Jelentése szerint a szövetséges erők a Moseltől északra harcban állanak a németekkel. Az ellenséget több szakaszon visszazorították. A légvédelmi kötelékek is sikeresen védekeztek a német repülők támadásai ellen. Tizenöt német repülőgépet lőttek le. Ezek mind francia területen zuhantak le.

Német jelentés a hollandok

fegyverletételéről

Berlinből jelenti a D. N. B.:

A holland hadsereg ötnapos kemény harc után letette a fegyvert. A német hadsereg öt nap alatt érte el ezt a történelemben egyedülálló hadászati sikert. A német hadvezetőség vezérkara szerdára virradó éjszaka egymás után adta ki a holland kapitulációról szóló jelentéseit.

Az első jelentés szerint Rotterdam nem tudott ellenállni a bukórepülők, a páncélosok és a gyors különítmények támadásának és megadta magát. A holland főparancsnokság belátta

a további ellenállás kilátástalanságát és beszüntette az ellenállást.

A német vezérkar második jelentése szerint Rotterdam eleste után Utrecht, Hága és Amsterdam is közvetlen veszélybe került, úgyhogy elfoglalásuk már csak órák kérdése lett volna. A holland főparancsnokság ezért az egész országban beszüntette az ellenállást. A nagy győzelmet a repülők támogatásával működő gyalogos egységek vívták ki.

Hollandiában már csak a Zeeland tartományban levő csapatok harcolnak tovább. Ez a

tartomány a Hollandia előtti szigetvilágból áll. Itt valószínűleg angol kötelékekkel együtt működnek a holland csapatok s így a holland főparancsnokság nem tudja kiterjeszteni rájuk a fegyverletélti rendelkezést, Zeeland megsztitása még néhány napot vesz igénybe.

A német vezérkar harmadik éjszakai jelentése a Dél-Belgium és Észak-Franciaország hadműveleiről tájékoztat. Dél-Belgiumban a német egységek Givet-Sedan vonalon állanak. A Sedan körüli előnyomuláznál 96 ellenséges repülőgépet lőttek le.

A repülőök sikerrel támadták a szövetséges fengeri erőket. A holland partok előtt egy angol cirkáló bombatalát ért. Egy torpedórombolót bombatalát elsüllyesztett. Ugyanez a sors ért egy aknalerakó hajót is. Egy 25 ezer tonnás szállítóőzöst bombatalálattal felgyújtottak

Megkezdődött nyugaton a népek nagy csatája

Francia, belga, angol és német közlések a nyugati hadszíntér eseményeiről

Párizsból jelentik (Havas): A Franciaországban harcoló angol erők parancsnoksága jelenti, hogy május 14-én az angol erők érintkezésben állottak az ellenséggel.

Angol légi erők sorozatos támadásokat in-

tézték a németek felvonuló útjai és közlekedési csomópontjai ellen. Az angol gépek hiánytalanul visszatértek kiinduló helyükre. Az angol vadászgépek sikeresen támadták a német bombavetőök kötelékeit.

Párizsból jelentik: A francia főhadiszállás harctéri jelentése így szól: A Meuse-től (Maas) keletre az ellenség két helyen támadta meg jelenlegi arcvonalunkat. A támadást visszavertük. A németek sok harci kocsiat veszítettek. Namurtól délre megkísérelték az átkelést a Meuse (Maas) folyón. A harc még folyik. Légi erők bombázta a német hadtápvonalat és csapatokat. Légi harc során 15 német repülőgépet lelőtünk.

Az angol veszteség jóval kisebb az ellenségénél.

A Havas-iroda cáfolja, hogy Montmedy, a belga-francia határ mentén fekvő francia erőd-város elesett volna. Ugyancsak a Havas iroda jelenti, hogy a belga-francia határt a belga menekülők ezrei árasztották el. Különösen Lillebe érkeznek tömegesen a menekülők.

Brüsszelsből jelentik: Hivatalos belga jelentés szerint a belga csapatok keddre virradó éjszaka új védelmi vonalaikba vonultak vissza, ahol a tervnek megfelelően védelemre rendezkednek be. Ezek a belga csapatok be vannak osztva a szövetségesek keretébe. Namur ellen áll az ellenséges támadásoknak. Grette körül eredményesen védekeztek a belga csapatok.

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda kedd este a holland kapituláció közlése előtt a következő harctéri jelentést adta ki:

A német csapatok további előnyomulása folytán a holland határvédelemnek, az ugynevezett holland erődnek a magvát a németek délről benyomták. Miután kitűnt, hogy az angol és francia katonai támogatás nem tudott érvényesülni, a hollandok ellenállása helyenként már is gyengül. Ott, ahol a valódi fejleményeket még nem ismerik, makacs ellenállást fejtenek ki. A gyorsan mozgó német csapatokat, melyek szárazföldi kapcsolatot létesítettek a Rotterdam környékén leszállt egységekkel, nyomkövetik további német erők. Ezek kiszélesítik azt a rést, amelyet Hollandia és Belgium között tettek. Ezzel elvágták a két hadszíntér közötti összeköttetést. Ha a hollandok a hasztalan ellenállást továbbfolytatják, következményes hadseregük megsemmisülése lesz.

Az Albert-csatorna állásai, amelyek Antwerpen és Lüttich között erős védelmi vonalul szolgáltak volna, időközben jelentéktelenné váltak, mert a német csapatok a namuri térségben tovább nyomultak előre Belgium szíve felé és Dél-Belgiumban újabb sikereket értek el. A francia páncélosoknak a német páncélosok fölötti állítólagos fölényéről szóló francia jelentések elferdítik a tényeket. A valóság az, hogy a francia páncélosokat, nagy veszteségeket okozva, megverték és azok, amennyiben nem váltak harc-éptelenné, kénytelenek voltak a terepet és az utat a német páncélos erők előtt szabaddá tenni. Mint arra számítani lehetett, a német átlásoknak Saarbrückentől délre történt előretolása — mely 600 francia elfogatását eredményezte — hadi cselekményekre vezetett. A német légi haderőnek Hollandia és Belgium semleges-ségének biztosítására irányult ellenlépése az első napokban érzékeny veszteséget okozott az ellenséges légi erőknek. Ez nemcsak a német erők tállati jelentéséből állapítható meg, hanem az ellenség határozatlan és helyenként gyallatlan hiányzó védekezéséből. Azon a széles szakaszon, melyen a pfalzi erődől Luxemburgig, Belgiumon keresztül Hollandiáig heves harcok dúlnak, ellenséges erők semmi kezdeményezést nem tettek. Ebből az következik, hogy úttörőjüket az első napokban már komoly csapás érte.

A belga kormány elhagyta a fővárost. — Lipót király köszönő távirata a Szentatvához.

Bucurestiből jelentik: A rádió hírszolgálat: A belga kormány elhagyta Bruxelést, a belga fővárost. Ugyancsak a bucaresti rádió

A nyugati hadszíntér áttekinthető térképe

— A Magyar Lapok kizárólagos közlése —

Fenti térképen megtaláljuk a nyugaton dúló nagy háború minden fontosabb helységét, tartományát, folyóját és erődítményét. Előfizetőink és olvasóink figyelmét külön is felhívjuk arra, hogy ezt a térképet vágják ki és tegyék el maguknak, mert a hadijelentések megértéséhez szükséges a térkép állandó szem előtt tartása. A térképen az egyes tartományok nevét rövidítve tünteti fel, a rövidítések magyarázata oldalt olvasható

hírszolgálat jelent, hogy Lipót belga király megleghangos köszöntővívát intézett XII. Pius pápához abból az alkalomból, hogy a Szentatya a Belgiumot ért súlyos megpróbáltatás alkalmából imádságáról és atyai jóakaratról, rokonszenvéről biztosította a belga népet és uralkodóját. Ugyancsak köszöntővívát intézett Lipót király György angol királyhoz is.

Brüsszelből jelentik: Szerdára virradó éjszaka több német ejtőernyős katona Brüsszelben leszállt és harcra bocsátkozott a karhatalom embereivel.

Vilmos volt császár minden óhaját kész teljesíteni a német kormányzat.

Berlinből jelentik: Azzal kapcsolatban, hogy a német csapatok valószínűleg megszáll-

ják Doorn, néme politikai körök kijelenték, hogy a német kormány a legmesszebbmenően teljesíti a volt császár minden kívánságát. Ha Németországba vissza akar térni, valószínűleg a legnagyobb készséggel teljesítik ezt az óhaját, éppúgy, mint azt, ha valamelyik semleges államban akarna letelepedni.

A norvégiai harctér eseményei.

Londonból jelentik: Hivatalos angol jelentés szerint a szövetséges haderők a norvégiai hadszíntéren, Bjerviknél, hét mérföldnyire északra Narviktól partraszálltak. Közben kisebb veszteségeket szenvedtek. Bjervik a német állások hátában van. Ezzel egyidőben az itt állomásozó csapatok eredményes támadást hajtottak végre és Hemmensnél az ellenség partraszállt egységeit bombázták. Az angol hajók veszteségeket okoztak az ellenségnek.

Vilma királynőnek Dél-Afrikában jelölt ki lakóhelyet az angol kormány

A királynő inkább indiai gyarmataira kíván utazni

Londonból jelentik: Schmutz délafrikai miniszterelnök bejelentette a parlamentben, hogy Vilma holland királynő és kísérete Dél-Afrikába utazik. Pillanatnyilag Holland-Indiába akart menni Londonból, de az angol kormány ez ellen tiltakozott és azon az állásponton van, hogy a királynő az angol segítség ellenértékéért vegye rá az angolelleses búrokat, hogy Anglia oldalára álljanak a háborúban. Ezt a célt szolgálja a holland királynő dél-afrikai útja. Lehetséges, hogy a királynő lakóhelyül Johannesburgot, vagy Pretóriát jelöli ki. Az első angol javaslat az volt, hogy Vilma királynő Fokvárosban telepedjék le. A holland királynő azonban ezt az ajánlatot a kifogással utasította vissza, nem kívánhatják tőle, hogy egykori holland gyarmaton telepedjék le, amelyet az angolok 1906-ban annektáltak.

Az olasz ifjúság több városban tüntetett a szövetségesek ellen.

Rómából jelenti a Stefani iroda: Olaszország valamennyi nagyobb városában, így különösen Milánóban, Genovában, Velencében, Firenzében, Nápolyban és Palermóban óriási tüntetésekre került sor tegnap este is az angol és francia kereskedelmi ellenőrzés túlkapásai miatt. Rómában tegnap este a tüntetők ezrei vonultak a Palazzo Venezia elé, ahol a Ducet éltették. Majd a német Quirináli követség elé vonultak a tüntetők. Von Hással német quirináli követ megjelenve a követség erkélyén Evviva il Duce kiáltással köszönt a tüntetők felé, mire a tüntető tömeg Evviva il Führer-rel válaszolt.

Rómából jelentik: Az olasz fasiszták közbenjárása eredményeként az *Osservatore Romano* elűnt az olasz állam területéről. A lapot csak a Vatikán-állam területén szabad nyomni és terjeszteni. Olaszország területén sehoh sem.

Rómából jelentik: A Stefani istanbuli jelentése szerint az angol-francia ostromzár ellen irányuló olasz tüntetések mély benyomást keltek Törökországban. A török sajtó ugyan csak rövid kivonatokban ismerteti Pietro Marchi emlékiratát, de török mértékadó körök, különösen kereskedelmi tényezők tisztában vannak vele, milyen károkat okoz Olaszországnak a korlátozás.

A Népszövetség székhelye továbbra is Genfben marad.

Bernből jelenti a Havas: A svájci hadsereg főparancsnoksága nyilatkozatot adott ki, amelyben tiltakozik az utóbbi időben egyre szélesebb körben jelentkező rémhírterjesztés ellen. A nyilatkozat szerint bizonyos helyeken kétségbevonják Svájc föltétlen semlegességét. Ezek a hírek és állítások hazugságok — hangsúlyozza a nyilatkozat — és csak ártani akarnak Svájc békéjének és semlegességének.

Avenol, a Népszövetség főtitkára kijelentette, hogy a Népszövetség székhelye továbbra is Genfben marad. A holland események miatt felmerült a hágai állandó nemzetközi döntőbírószék székhelye áttételének kérdése.

Figyelem!

Figyelem!

Mélyen leszállított áron kaphatók a

Magyar Szemle Társaság következő művei:

Hóman: A magyar történetírás útjai
ára 540 lei helyett csak 350 lei
Weisz: Mai magyar társadalom
ára 360 lei helyett csak 250 lei
Horváth: Magyar irodalmi műveltségünk
kezdetei ara 396 lei helyett csak 250 lei
Szekfű: Bethlen Gábor
ára 460 lei helyett csak 300 lei
Farkas: Fiatal Magyarország kora
ára 396 lei helyett csak 250 lei
Babits: Amor Sanctus
ára 331 lei helyett csak 250 lei

Vidéki megrendelés esetén plus 15 lei portó
A könyvek gyönyörű díszkötésben megrendelhetők a Magyar Lapok kiadóhivatala útján

újságkirály személye, aki a *Daily Express* című újság tulajdonosa.

Rómából jelentik: A *Popolo di Roma* kemény hangon teszi szó tárgyává a londoni körök idegesességét. Egyenesen paralizáló zavarról beszél. Hangsúlyozza a római lap, hogy London kezében eddig a főfegyver az idő volt. Az idő, mint fegyver most kiesett London kezéből s az angol főváros hármely percben számíthat a közvetlen német támadásra.

Elutazott állomáshelyére a berlini olasz nagykövet.

Rómából jelenti a Stefani: *Dinolfieri* Olaszország új berlini nagykövete kedden este indult el új állomáshelyére. Az indulásnál megjelent a pályaudvaron *Ciano* gróf külügyminiszter, a kormány több tagja és von *Mackensen* német nagykövet. Az indulás németbarát rokonszenvénytetésre adott alkalmat.

Uj, eddig ismeretlen titokzatos fegyverek a német harcmodor szolgálatában

Miért adta meg magát Lüttich? Bombák helyett szirénákkal támadnak a német harci repülők az erődítményekre

Berlin, május 15. Fantasztikusnak látszó hírről számol be berlini szerkesztőségünk telefonjelentése. A német hadsereg főparancsnokság e hó 11-iki jelentésében mindenkinek felűnt a következő cím: „*Einsatz neuartiger Angriffsmittel*”, vagyis: „*Újfajta támadóeszközök beállításai*”. Az Ebeny Mael lüttichi erőd mű meglepetésszerű elfoglalásával kapcsolatban került ez a titokzatos mondat a német hadi-jelentésbe. Most a véletlen folytán sikerült annyit megtudni, hogy több, titokban tartott és állítólag emberéletet egyáltalában nem követelő új német, lelki hatású támadó fegyver közül ezalkalommal először próbálták ki az ellenségen a zuhanó repülőgépekre szerelt különleges szirénákat.

Mindenkivel megosztott már, hogy évés közben elcsúszott a villa a tányérján és az egész asztaltársaság idegesen rezzent össze az elviselhetetlen, idegekig ható, kellemetlen hangra, jöllehet az mindössze csak egy pillanatra tartott. Képzeld el, hogy ezt az idegborzoló, irtózatot hozó mesterségesen előállított, szirénába hangolják, ezerszeresen felerősítik és az erődítménybe bezárt katonaság-

nak órákon keresztül a fülébe zúgatják. A leg-egészségesebb, vasidegzetű, önként jelentkező és alapos orvosi vizsgálat által is egészségesnek talált, próbaképpen egy erőd belsejében elhelyezkedett raj a gyakorlatok során a legnagyobb erőfeszítéssel sem bírta ki hat óránál tovább és az örüléshez közel lévén, tökéletes lelki összeomlásban, hagyta, hogy csináljanak vele azt, amit akarnak. Igen valószínűnek látszik, — bár erről a hadijelentés nem nyilatkozik, — hogy ezt az irtózatot lelki hatást kiváltó, támadó fegyvert próbálták ki a németek a lüttichi erődítményeken — sikerrel. A stukák — ez a *Sturmkampfflieger* rövidítése — legény-sége, mely ezekkel a szirénákkal felszerelt repülőgépekkel egymást követő hullámokon berepüli az ellenséges erődítményeket, természetesen tökéletes, külön hangszigetelő sisakkal van ellátva, sőt, az egyes erődítményeket körülzáró és aránylag mindig kisszámú ejtőernyős vadászosztályok, — melyeket csapatzállító repülőgépekről raknak le a kijelölt helyekre, — továbbá az ellenség megadására várakozó német rohamcsapatok is föl vannak szerelve ilyen különleges, a halló szerveket védő készülékekkel.

Sterio Leonidas.

Giurescu propagandaügyi miniszter nyilatkozata a külföldi turisták ügyében

Kijelentette, hogy csak a gyanus magatartást tanúsítókat utasítják ki

Bukarestből jelentik: (Rador.) A *Cumhuriyet* és a *La République* című törökországi lapok beszélgetést közöltek Giurescu román propagandaügyi miniszterrel. A miniszter kijelentette, hogy legnagyobb rokonszenvvel viseltetik a nemes baráti török nemzet iránt. Az újságíró ezután azt kérdezte, hogy sok külföldi turista tartózkodik-e most Romániában? Giurescu miniszter mosolyogva így válaszolt:

— Látom, hogy a külföldi turistáknak egy idő óta hirhedtté vált ügyéről akar ön érdeklődni. Szerintem az ebbe az irányba hangoztatott állítások túlzottak. Az igazság nem felel meg a szóbeszédnek. Egyébként a román kormány vigyáz és állandóan örökdió ezen a területen. Egyébként a kérdést nem szabad eltulozni. Az angol lapok tudósítói azt táviratozták lapjaiknak, hogy Románia

kiutasította a német turistákat, viszont a német lapok azt írták, hogy Románia kiutasította az angolokat. Egyik állítás sem igaz. Nem voltak tömeges letartóztatások, sem kiutasítások és ilyen nincs is szándékunkban. Legyenek azonban angolok, avagy németek, ki fogjuk utasítani mindazokat, akiknek tevékenysége és magatartása gyanus.

Cáfolják a „nemkívánatos turisták” megérkezését Görögországba.

Athénből jelentik: Jólétesült görög körökben határozottan cáfolják azt a hírt, hogy szokatlanul nagy számban, nem kívánatos turista érkezett volna Görögországba. Hangoztatják, hogy a görögországi idegenellenőrzés megakadályozza, hogy bármilyen kísérlet történhessen ilyen irányból az ország nyugalma és érdekei ellen.

Tizezer ember vett részt a székelyek ősi pünkösdi búcsúján

Mercurea-Ciuc-Csikszereda. Saját tud. Bár a hatóságok előékenysége folytán a híres, évszázados csiksomlyói pünkösdi búcsú megtartása elé nem gördültek akadályok, a búcsú a változott viszonyok, a rossz időjárás, pénztelenség és a nagymérvű gazdasági elfoglaltság, valamint behívások miatt nem volt olyan népes, mint eddig szokott lenni. A régi 30—40 ezer ember helyett az idén csupán mintegy tizezer ember jött el a búcsúra és vett részt a pünkösdi szombati nagy körmenetén. Az idő különösebben sem kedvezett a búcsúnak, az egész hét esős volt és szombaton is esőzés zavarta meg a kikerülést, a szokatlan hidegen kívül. Vasárnap az ünnepi szentmisét a kegytemplomban Biró Ferenc főesperes-plébános mondta, fényes papi segédlettel. Az ünnepi szentbeszédet P. Lukács Mansvet, az ismert és nagyrabecsült misziós ferences atya mondta.

— A csiksomlyói Segítő Mária nevében — mondotta többek között — köszöntelek titeket búcsújáró véreim, hitfeleim. Titeket, akik az Ölt és Maros folyásáról, a Nyárád és Küküllők vidékéről, szép Erdélynek egyéb tájairól ide zárandokoltatok egy nagy és szent testvéri találkozóra, egy meleg és kemény kézfogásra, kézszorításra. Annak a csiksomlyói Segítő Máriának nevében köszöntelek titeket, aki multunkat megszentelte, jelenünket türelmet, elviselhetőt tette és aki — hiszem — jövőnket is biztosítani fogja. Jól tettétek, hogy ide jöttetek. Hisz kihez mehettetek volna e viharzó időkben, mint annak Anyjához, ki kezében tartja sorsotokat és dönt életetek, jövőtök fölött. Csak közeledjétek gyermeki bizalommal ez Édesanyához. Mutassátok meg neki szíveteknek kiáltó sebeit. De édes jó testvéreim, neki is van kérése hozzátok. Ne bánjátok, ne egyétek, ne faljátok egymást. Hiszen ugyanazon Atyának vagytok gyer-

Anyák

Irtó: Szendrey Miklós

Anyák napjának estéjén Nagynénál ültek az ismerős anyák.

Öten voltak már együtt. A hatodikra vártak.

Egyszerre csak megszólalt a telefon. A hatodik anya mentette ki magát, hogy nem jöhet el, mert fia, anyák napjára operaházi jeggyel kedveskedett neki.

A telefonüzenet hatása alatt az anyák mind a gyermekeiktől kapott ajándékokról kezdtek beszélgetni.

— Az én leányom két kedves gramofonfemével és több szép zsebkendővel lepelt meg engem, — mondá Borsosné és mindjárt meg is mutatta az egyik ajándékba kapott zsebkendőt.

— Valóban nagyon csinos, — állapította meg Aranyné, — látszik, hogy leányának finom ízlése van. Az én fiam ezt a gyönyörű retikült ajándékozta nekem. Hála Istennek, jól keres. Nem kell krajcároskodnia. Nagy leányom két pár harisnyával járt kedvemben, kisleányom pedig mesés virágcsokorral szerzett örömet.

— Milyen kedvesek! — jegyezte meg Kőszeginé. — Az én fiamnak soha sincs pénze. Éppen azért nagyon örültem, hogy mégis kitéjt magáért. Keztyűvel lepelt meg. Leányom pedig kedvenc tortámat készítette el.

Az őszhajú, okosarcu, finom feketeruhájú negyedik anya, távolba merengő szemekkel,

szomorkás mosollyal hallgatta asszonytársai dicsekvését. Szelíd öregasszonyos kezeivel olykor fénytálat igazgatta, mintha el akarná takarni szeméit, hogy azokból ne olvashassák ki gondolatait.

— Csak az esett rosszul, — folytató a beszélgetést Borsosné, — hogy az ajándékozás után Edit leányom elment hazulról völgegyével épügy, mint más napokon.

— Nincs abban semmi, — jegyzi meg Aranyné, — az én gyermekeim is elmentek kirándulni, miután nekem örömet szereztek. Ezt én egészen természetesnek találtam.

Kőszeginének is ez volt a véleménye.

— Az ifjuság az ifjusághoz tartozik. Ebbe bele lehet nyugodni. Sőt örülnünk kell az ő örömeiknek.

Azután hallgató asszonytársához: Pálnéhoz fordulva, kérdé:

— És nálad hogy folyt le az anyák napja?

Mintha álmából ébresztették volna fel Pálné, a kérdésre összerendezte, de azután erőt vett magán és önuralommal felelé:

— Nagyon szépen! Fiam — és én — egész nap együtt voltunk és én — végtelenül boldog voltam!

A háziasszony, aki ismerte az anya sorsát, megilletődve, a többi három asszony, akik most látták először életükben, érdeklődve, feszült figyelemmel hallgatták.

Borsosné tapintatosan kérdé:

— Valami szép ajándékot kaptál tőle?

Pálné remegő kezekkel nyult a tátylához, hogy megigazítsa azt. Látszott rajta, hogy gon-

Megszabadítom Önt

Egyszerű kezeles odahaza

Lyúkszemek, bőrkeményedések, daganaatok, gyulladások, a legkomolyabb lábbántalmak csodálatos módon rendbejönnek egy „Saltrates Rodell”-lábfürdő után. Ezen világhírű gyógyszerek, amelyeket orvosi szaktekintélyek ajánlanak, a meleg vízben az erjedő oxigén buborékainak millióit felszabadítják behatolnak a pórszövetekbe, megnyitják a fájdalmakat és mindenfajta daganaatot vagy gyulladást megszüntetnek. Az oxigén, ez a nagy természetes gyógyító „felszabadítja” lábait és lábujjait, feloldja a bőrkeményedéseket és a holt bőrrétegeket. Egy „Saltrates Rodell” lábfürdő után a lyúkszemek annyira megpuhulnak, hogy „kézzel” könnyűszerrel végleg eltávolíthatja őket gyökereitől. Kérjen „Saltrates Rodell” gyógyszerészétől, vagy drogériában, illatszertárban. Szavatolt eredmény. Kis költség.

mekei. Ugyanazon édesanya ölel szerető keblére. Ugyanazon földből születettek, gyökérből sarjadtatok ki. Ugyanazon hitet valljátok. Ugyanazon a nyelven imádkoztok. Ugyanazon dal csegett bölcsőtök fölött és ugyanazon szentelt föld borítja majd poraitokat. Ugyanazon keresztet cipelitek, hordjátok. Ugyanazon jelen búsít, keserít és ugyanazon biztató, vagy reménytelen jövő integet felétek...

— Éppen ezért szeressétek egymást. Hunyjakok szemét egymás hibái, gyarlóságai fölött. Férközzetek közelebb egymáshoz, érezzétek: testvérek vagytok.

P. Lukács Mansvet különben 388 misziót tartott eddig. Most egészsége jó van és fáradhatatlanul él nemes hivatásának. Amint értesülünk, pünkösdi másodnapján a gergyószárhegyi búcsún is ő mondott szentbeszédet és hintett a nagyszámú gergyói hívő lelkebe vigaszt, reményt és kitartást.

dolataival és érzéseivel küzdött.

— Egy pár szál virágot tettem vázájába! Aranyné mosolyogva állapította meg:

— Igénytelen, eszményi anya vagy! Anyák napján is te ajándékozod meg fiadát!

Pálné elsápad. Mentegetődzik, hogy tovább nem maradhat. Haza kell mennie. Fia várja!

Az anyák napján a gergyószárhegyi búcsún is ő mondott szentbeszédet és hintett a nagyszámú gergyói hívő lelkebe vigaszt, reményt és kitartást.

A csendet Kőszeginé töri meg: — A te fiad vasárnap veled van? Idejét egészen neked szenteli?

Pálné megindultan int igent.

— Az én fiamnak nemcsak vasárnap, de mindennap és mindig van ideje és kedve velem lenni!

Az anyák Pálnéra bámulnak. Szeretnének az őz, remegő asszony szívébe látni. Elszomrodva, irigykedve gondolnak arra, hogy ime: egy ritka, boldog, tökéletesen boldog anya, akinek fia örökké, vasárnap délután, sőt este is, anyák napján is, szakít magának időt arra, hogy édesanyjával lehessen. Vagy ime: egy egészen kivételes anya, aki soha sincs egyedül. Aki nemcsak éjjel, de nappal is mindig fiával lehet.

Amint Pálné eltávozik, megszólal egészen halkán, elrészkenyűlten a háziasszony és megoldja a csodálatraméltó rejtély titkát:

— Ugy-e, milyen örvendetes, felemelő, megható ez a fiu és anyai szeretet! Azonban értsétek meg, hogy Pálné mérhetetlen árat fizetett azért, hogy örökké együtt lehet imádott fiával, hogy anyák napját és annak estéjét is vele tölthesse. Fia 22 évvel ezelőtt, a világháborúban, hősi halált halt!

Május végén tartják meg a balkáni gazdasági értekezletet

Belgrádból jelentik: Hivatalosan jelentik: A nyolcadik balkáni gazdasági értekezletet Dubrovnikban tartják meg május 27-én.

Függetlenségi mozgalom Hollandiában

Tolnácból jelentik: Batáviából repatriált japánok állítása szerint a holland-indiai telepések között felébredt a függetlenségi mozgalom. A holland hatóságok megtiltották az intézkedéseket az esetleges forradalom leverésére.

Jugoszlávia politikai barátkozása Oroszországgal

Belgrádból jelentik: A sajtó értesülése szerint a Moszkvából Belgrádba visszatérő kereskedelmi bizottság visszaérkezése után új jugoszláv bizottság utazik Moszkvába. Ez nemcsak kereskedelmi szakértőkből, hanem politikusokból is áll.

Tartalékos korosztályokat hívtak be Szlovákiában

A magyarországi határ egyik szakaszán beszüntették a forgalmat

Balassagyarmatról jelentik: A Szlovákiával határos Balassagyarmaton izgatott hangulat uralkodik. A szlovákok a környéken szombaton lezárták a határt. A határzár még mindig tart. A szlovák tartalékosokat 23 és 42 év között behívták május 15-re. Kétkön magyarellenes gyűlést terveztek 13-ikára, de ismeretlen okból elhalasztották. Állítólag 19-én tartják meg.

Milanóból jelentik: A *Popolo d'Italia* budapesti tudósítója jelenti, hogy az újabban foganatosított magyar katonai intézkedések részlegesen és főleg elővigyázatossági jellegűek.

Emlékeztető adófizetők számára

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium emlékezteti az adófizetőket, akiknek állami adó, illeték vagy bírsághátralékaik vannak, vagy akik a tartománnyal, községgel, szakkamarákkal stb.-vel szemben pótdadék fizetésével maradtak el, 1934. április elsejét megelőző időből, hogy e régi tartozásaikat az 1940. áprilisi törvény előírásainak megfelelően igen kedvező feltételek mellett egyenlíthetik ki és pedig úgy, hogy 1940. szeptember 30-ig a következő módon eszközlik a kifizetést:

Az 1940. április 1. előtti időből származó adók, illetékek és pótdadék kiegyenlíthetők, ha a hátralékos adófizető fizet: 10 százalékot készpénzben, 20 százalékot 1935. évi 3 százalékos konszolidációs kötvénnyel vagy adóbonnal. A fennmaradó 70 százalékot, valamint a törvényes kamatokat és növeledéket elengedik.

Az 1934. április 1. előtt elkövetett kihágások miatt kivetett bírságok, a bünvádi eljárásokból származó, valamint a zavarincsempészési kihágások bírságai kivételével, a következőképpen fizethetők: 2 százalék készpénzben, vagy 5 százalék 1935. évi 3 százalékos konszolidációs kötvénnyel vagy adóbonnal. A többit elengedik.

Az 1935. évi 3 százalékos kötvények, valamint az adóbonok is névértékük szerint számíthatnak a kifizetésnél.

Hasonlóképpen az adófizetők emlékeztetője a pénzügyminisztérium, hogy a hátralékos adók, illetékek, pótdadék és bírságok kiegyenlítése 1940. szeptember 30-án túl nagyobb nehézségekbe fog ütközni, tehát mindenki saját érdekében győkezzen felhasználni ezeket a kedvezményeket, különösen tekintettel arra, hogy az adóügyi szervek kötelesek a hátralékokat behajtani.

Egy pohár víz

és egy Aspirin-tabletta, a Bayer kereszttel megszüadítja kellemetlen fejfájást vagy fogfájást. Aspirin-tabletta a Bayer kereszttel, a világhírű gyógyszer mindennemű fájdalom ellen.

Felfüggesztették egy közbirtokosság két millió lejes bírságát dr Gyárfás Elemér szenátor közbejárására

Mercuria-Ciuc-Csikszereda. Saját tud. Annak idején beszámoltunk róla, hogy 1936. őszén hatalmas vihar vonult keresztül Felcsik több községén, így Csikszenttamás, Csikszentdomokos községek határai fölött is, mely alkalommal mintegy tizenháromezer hold erdőterületen a fenyőfák ezreit döntötte ki. A két közbirtokosság vezetősége azonnal jelentést tett az illetékes erdészeti hatóságoknak, melyek kiküldötték szakértőjüket a viharokárt szenvedett erdőterületekre. Tekintettel arra, hogy ilyen kivételes helyzetben az erdőterület kivételes intézkedéseket ír elő, az erdőgazdálkodók és a minisztérium kiküldött főtisztviselője elrendelték, hogy a székely vagyonszövetségek vezetői a lehető leg-sürgősebben leltározzák a szélöntött fákat, tisztsítsák meg az erdőt és az értékesítés tekintetében is nagy szorgossággal járjanak el. A közbirtokossági vezetők a rendelkezésnek eleget is tettek. Összítették a fákat, megtisztították a terepet és a fák egyrészt befurazták a községbe, amikor váratlan akadályok gördültek az értékesítés elé.

Radulescu akkori csendőrszárnyparancsnok utasítására ugyanis megjelent a községi fátelen egy csendőrszárny és felhívta a közbirtokosságot, hogy mutassa fel a törvényes kitermelési engedélyt, melynek alapján a fa leltározását és fuvarozását végezte. Ilyen engedéllyel természetesen a birtokosság nem rendelkezett, de hivatkozott a felsőbbfokú erdőhatóságok rendelkezésére és arra, hogy rendkívüli események miatt kellett a veszendő fát kitermelni és beszállítani. Erre a csendőrség a befurazott fát lefoglalta. Ez ellen a közbirtokossági vezetőség a földmivelügyi minisztériumhoz fordult, mely — helyeselve az erdészeti

hatóságok eljárását, — feloldotta a raktáron lévő jelentékeny famennyiséget.

A közbirtokosság most már komolyan gondolt az értékesítésre, amikor újabb meglepetés érte: a csikszeredai pénzügyigazgatóság két millió lei bírsággal sújtotta, amiért — az indoklás szerint — a csikszentdomokosi közbirtokosság nem jelentette be a kitermelés megkezdését. A székely vagyonszövetség írásos okmánnyal igazolta, hogy tulajdonképpen kitermelésről szó sem lehet, hisz elemi csapásról van szó és a leltározott famennyiségről a bejelentést mindenkor pontosan megtették. A pénzügyigazgatóság nem vette figyelembe a védekezést és a közbirtokosság összes vagyonára, tisztviselői értékeire zárlatot rendelt el.

A közbirtokosság a zárlat ellen fellebbezéssel élt a pénzügyminisztériumba és dr Gyárfás Elemér szenátor közbejárását kérte a zárlat feloldása végett. Dr Gyárfás Elemérnek sikerült a zárlatot feloldatnia és a végrehajtást felfüggesztetnie, mindaddig, míg a folyamatban lévő bírósági ügy, a kiírt bírság tekintetében, eldől. Csak ezután kerülhet sor tehát a négy évvel ezelőtt kidöntött famennyiség értékesítésére.

A lakosság érthető várakozással néz a döntés elébe, mert annakidején a kidöntött fákat saját költségére fuvarozta be az erdőből azzal, hogy az értékesítés során fuvarköltségeit — mely megközelíti a millió leit — soron kívül megkapja. Az ügyet súlyosítja az a körülmény is, hogy a lakosság a várható fuvardíj terhére különböző hitelt vett igénybe, amiért a kereskedők most szoritják és perrel fenyegetőznek.

Nizzában töltik szabadságukat a francia frontharcosok

Ha nem élnénk olyan felfordult világban, s ha a Földközi tenger környéke nem lenne most meglehetősen kényelmetlen hely üdülés szempontjából, szívesen elmennénk mi is Nizzába néhány heti üdülésre. Ilyenkor, májusban gyönyörű virágpompában áll a francia Riviera, s ha a háború következtében nem volnának korlátozva a tengeri hajójáratok, s más akadályok se lennének, bizonyos, hogy az idén is előkelő nemzetközi közönség töltene meg a drága és fényes hotellek, szanatoriumok és villák szobáit, termeit, kertjeit s a tengerparti sétányokat. De így a francia Rivierán az idén csak a bennszülött franciák üdülnek és — azok a francia frontkatonák, akiket a hadvezetőség néhány heti pihenőre és gyógyulásra küldött oda.

Egyik jólszerkesztett francia képeslapban érdekes cikket olvastunk ezekről a Nizzában üdülő francia katonákról.

Szabadság a napsugárban,

ez a címe a francia lap cikkének, amely részletesen leírja, hogyan töltik idejüket a Rivierán a Maginot vonal földalatti erődjéből üdülésre küldött katonák.

Nizzában a Promenade des Anglais van a szabadságolt francia katonák elhelyező rodája. Ezen az uton, amely letelepedés helye, van a frontharcosok üdülőtelepe is, egy ősrégi, szép kastélyban, ahol szükség szerint: néhány napig, vagy néhány hétig pihenhetnek a francia katonák, hogy elfelejtsék a háborút. Az idejük nagy részét természetesen idegpihentető szórakozásokkal töltik. Reggel, ha szép idő van, nagy sétákat tesznek a gyönyörű tengerparton, sőt a merészebbek még is fürödhetnek, bár ilyen hős csak ritkán akad, mert a tenger vize még

meglehetősen hideg. Az üdülő katonák nagyobb része beéri a reggeli sétával.

Étkezés után természetesen pihenőre térnek. Sokan, a katonák közül kártya vagy sakkpartiba merülnek és ez néha estig is eltart. Estefelé a legtöbben újabb sétára indulnak. Ez a meghitt óra, amelyben a cimborák összekarolva sétálgatnak a tengerparton, vagy a parkokban s közlik egymással intim vallomásaikat. Este moziban, vagy a színházakban találnak szórakozást. Nizza városára erre különösen sok gondot fordít, hogy a szabadságolt katonák csak a legjobb darabokat láthassák. Azok, akik nem szeretnek kimaradni, beülhetnek az üdülőterület olvasótermébe, ahol gazdag könyvtár áll rendelkezésükre.

Mielőtt elhagyná az üdülőtelepet, a katonák beírják neveiket és beryomásukat az "aranykönyvbe", ami tulajdonképp csak egy jó vastag irka. A legtöbben azt jegyzik föl, hogy "tiz napig boldogok voltak". Lehet ennél még többet is kívánni?

Heszke Béla:

Brüsszeli délután

Hat külföldi író, hat remekbe sikerült irodalmi portréját és egy izgalmasan érdekes élmény karcolatot tartalmaz ez a könyv, amely nem hiányozhat a műveltség kedvelők olvasókörzétének asztaláról.

Ara: 40 lel.

KORUNK ESZMÉI

Írta: **BÁRÓ BRANDENSTEIN BÉLA**

(Harmadik folytatás.)

Két előző közlemény lapunk május 12-i és 15-i számában jelent meg.

Már az újkor utilitarista szelleme nem kedvezett a mélyebb szellemi értékek kibontakozásának: hiszen azzal, hogy minden érték és teljesítmény hasznosságát tartotta, igazi kereskedőszemmel elsősorban szem előtt, a mélyebb — vagy magasabb — szellemi értékeknek csupán önzetlen odaadással lehetséges megvalósítását nagy mértékben gátolta; fizetett és főleg alkalmilag és bizonytalanul fizetett foglalkozással nem lehet azt létrehozni, ami szerényebb vagy bővebb, de anyagilag biztosított élet mellett erős hivatástudatból táplálkozó hivatásos, sőt elhivatott munkát igényel. Valóban azt látjuk, hogy a gyakorlati utilitarizmus hatalmas elterjedésével a szellemi mélység és alkotásai főleg a XIX. század második felében erős hanyatlásnak indultak: ami abból még megmaradt és érvényesülhetett, az leginkább a nagyobb közönség, vagy divatsikerre kilátással bíró művészi teljesítménynek egy része volt. Ezek a teljesítmények is azonban a meggazdagodott polgári rétegek fényűzési javaiként értékeltetvén, igazi szellemi értékek hivatásos kultuszát űző „papi” lélekstílust mindinkább a „sztár” jellemvonásaival kezdték felcserelelni: világos, hogy ez az átalakulás nem kedvezhetett további teljesítményeiknek. A feltörő szocializmus szellemileg még kezdetleges tömegei, sőt többnyire vezetőik is, ilyen módon könnyen láthatóak a mélyebb és magasabb kulturális értékekben csupán a kizsákmányoló polgári osztály elbődítő fényűzési cikkei, amelyekre irigykedve néztek; és ha már magunknak megszerezni nem tudták, legalább másoktól is elragadni törekedtek azokat. A szellemi értékek megvalósításában is, ennek megfelelően, könnyen és jól élő „sztárokat” láttak: hiszen a még mindig, e „sztárokat” részről is elkerülhetetlen farszót és örlő szellemi bármely jelentősebb szellemi alkotás létesítésében nem is érthettek és nem is értékeltették. A szocializmus tehát eleinte szellemi primitívitásból és egyfajta irigységéből nem becsülte a mélyebb szellemiséget; az új nemzeti irányú szocializmusnak immár kulturáltabb alakja pedig egyrészt még mindig nem emelkedett a mélyebb szellemiség teljes megértéséig, másrészt azonban a „bourgeois” korszak szellemi sztárjaiban a népközösségtől önző és gögös módon elkülönülő, mindinkább sterilizáló „magánkultúra” alkotóit és hordozóit látta. Ez a vád, amely már Tolsztojnál felhangzik, a fasizmusban és a nemzeti szocializmusban általánossá válik és a késői polgári kultúra szellemiségét kétségtelenül igen sok tekintetben joggal éri. Mivel azonban ez volt a tegnapi és részben még ez a ma mélyebb szellemisége, az ellene fordulás könnyen válhatott a mélyebb szellemiségnek általános kevésbébecsülésévé: és valóban sok esetben azzá is vált. Így azonban bekövetkezik és egyes területeken be is következett a kultúra primitívizálódása és főleg a mélyebb és felsőbbrendű értékek érvényesülésének elhanyagolása, vagyis egyfajta dehumanizálódás.

Ne érteük félre: amikor sokszor álértékek csalfa szélhámosai alól nap mint nap kirántják a gyékényt és azok a humanitás elpusztulásának siralmaiban törnek ki, akkor ez meglehetősen átlátszó komédia és csupán a megérdemelt sors elszívásának panaszkodás. Ezt a pusztulást és siralmat senki, aki a mélyebb szellemiséget valóban ismeri és szereti, nem szánhatja, hanem csakis megérdemeltnek tartja. A valódi szellemiség nem járhat és nem tör ki szinpadai panaszokban, ha pusztul, hanem sorvad és legfeljebb befelé szenved és sír: de ennek a pusztulása és sorvadása a nagy kulturaveszedelem. Szünetese, befelérésése talán mégis, szinte láthatatlan utakon, lassanként megragadja az addig meg nem értőket is; és a sorvadásból származó szellemi ür növekedése mind fájóbbá teszi az ember öbök szellemi szükségét: ettől a hiánytól és az azt érzők szenvedésétől várhatjuk a mélyebb szellemiség új feltámadását és megerősödését. Hiszen az új népi-nemzeti mozgalmak szocializmusa ösz-

tönösen olyan gyökerek felé nyúl, amely a mélyebb lelkeséggel elválhatatlanul össze vannak fonódva és a magasabb szellemiségnek mindig élet-erős kifakasztói voltak: a népiesség, a családi, népi-nemzeti közösség élete, élményei és szelleme az ember hatalmas szellemfakasztó erői. Itt joggal várható tehát a magasabb és mélyebb szellemiség kibontakozása, ha azt minden szellemiség legvégső, isteni forrásaitól való „ressentiment”-szerű elzárkózás meg nem akasztja: ez azonban mégsem tehető fel végleges és ekkor egyuttal végzetes akadályként.

A a mélyebb szellemiség, a minőségi szellemi értékek iránt való vágyódás valóban megerősödik, akkor a társadalmi értékelés további alakulása is várható: hiszen akkor nemcsak a társadalmi élet alkalmas vezetőinek, hanem a szellemi élet hivatott művelőinek a kiválasztása és kiemelése is közösségi feladat és cél lesz. Ezzel a szocializmus és „népi demokráciájának” eszméje kiegészül és egyuttal mélyebb struktúrát ölt: mert egyrészt ki kell egészülnie, mondjuk, szélességi tagozódásban valamilyen, a különféle élethivatások lehetőleg teljes betöltésére alkalmas hivatásrendi szervezettel, másrészt pedig magassági tagozódásban a modern népközösségi demokráciából kiemelkedő sajtósági modern, szellemi-erkölcsi arisztokráciával. Csak ezek lesznek a jövő életének és kulturájának megfelelő hordozói. Képzésünknek egyetlen alkalmas történeti sorrendje az imént megjelölt egymásután. Mert mindenekelint az alapnak kell meglennie: ez pedig nem lehet más, mint a népközösség demokráciája vagy — más szóval — szocializmusa; hiszen az ember mindenekelőtt valamely családhoz, néphez, nemzethez tartozó ember. Ezért nem vezethetnek tartós eredményre azok a kísérletek, amelyek a népközösség erős megalapozása nélkül mindjárt valamilyen hivatásrendiségbe kívánják a társadalmat formálni. Ez csakis második sorban következhetik és a népközösségi társadalmat etruktúrálhatja: mert az ember csak azután, hogy családhoz, néphez, nemzethez tartozó ember, választ hivatást; de ha teljes életet él, kell is ilyen választania. Ezért a népközösségre épülő hivatásrendiség annak szükséges és az élet teljességében nélkülözhetetlen kiegészítője. És végül bontakozik ki mindebből a helyes vezetés: a hivatásrendileg tagolt népközösségből kiemelkedő szellemi-erkölcsi arisztokrácia, az emberi nagyságot alapos szaktudással és az élet egyetemes elvi szempontok szerint átfogó képességgel egyesítő vezető rétege. Ez alkalmas a társadalom irányítására és a mélyebb és magasabbrendű szellemi értékek megvalósítására, csakúgy, mint a kultúra civilizációs javainak megalkotására. *Az így megalapozott, tagolt s vezetett társadalmi-kulturális élet egyuttal alapalkatában teljesen kifejtett és ezért igen stabilis: ha tényleg kialakul, tartós és virágzó kultúra teremője és hordozója lehet.* Ez már a jelenben sarjadzó jövő szociális eszmének megvalósulási képe: azt is látjuk, hogyan veszi fel

* A vakbélgyulladás veszélye elleni védekezés egyik hatásos módszere abban áll, hogy az ember a beleit hetenként legalább egyszer a természetes „Ferenc József” keserűvízzel — reggel éhgyomorra egy pohárral — alaposan kitisztítja. Kérdezze meg orvosát.

magába a mai szociális eszmék tartalmát és társadalmi megvalósulásaik értékes alakjait.

A másik eszme, amelynek mai elnyomottságát és vágyódó hordozóiban jelentkező szenvedését említettük, a népet egyetemesen átfogó nemzetföltöttség eszméje. Ezt is jól különböztessük meg. A marxista-kommunista szocializmus nemzetközisége nemzetellenes és nemzettagadó eszme volt. Okai közül megemlíthető a kommunista-szocialista ideológia zsidó szerzőinek, Marxnak és Engelsnek megnemertése, sőt „ressentiment”-ja az európai nemzeteszmék iránt, a proletariátus szembefordulása a feudális és polgári kapitalista rétegektől képviselt nemzeteszmével és a marxista szocializmus erős materializmusából fakadó megnemertése a mindig jelentős lelki-szellemi vonásokat mutató nemzeteszme iránt. Láttuk, hogy jórésben ez a nemzetellenes nemzetköziség nyomta igen erősen a nemzeti eszmét és ennek éles modern feltörése nagy mértékben éppen a nemzetköziség ellen támadt lelki reakcióból fakadt. Mindezek a változó eszmei folyamatok egyuttal a legvilágosabb cáfolatai a marxista szocializmustól hirdett történelmi materializmusnak: való, hogy anyagiak nélkül nem lehet élni és élet nélkül nincs emberi eszmevalóság, és eszmevalóság, de azért az eszme az emberi életben hasonlíthatatlanul erősebb hajtóerő az anyagiságnál, még az anyagi élet-szükségnél is erősebb. Aki például a modern nemzeti szocialista mozgalmakat és vezéreiket, Mussolini vagy Hitler tevékenységét egészében és lényegileg a történelmi materializmus elvei szerint próbálna megérteni és megmagyarázni, az csupán saját értelmetlenségéről tenne tanúságot a társadalmi és kulturális élet jelenségeivel és ezeknek okaival szemben, bár kétségtelen, hogy e két mozgalomban is jócskán volt részük anyagi, gazdasági élet-szükségeknek is.

A nemzetföltöttség eszméje tehát egészen más, valami, mint a nemzetköziség: semmiképpen sem tagadása, hanem egyenesen megalapozása a nemzeti eszmének. Hiszen a nemzeti szellem legmagasabbrendű alkotásai túlnőnek a nemzeti élet keretein és a többi nemzet, szinte az egész emberiség életében fejtik ki további, minden nemzetre igen jelentős hatásukat. Másrészt a nemzeti-népi életet élő ember nemzetileg erősen meghatározott életének mélységeibe merülve, azokban olyan vonásokat és kapcsolatokat talál, amelyek minden emberben közösek: egyetemes emberségének alkotát, a Földhöz, a természethez való egyetemes kapcsolatait és végül minden valóság ősforrásához fűződő közös viszonyát. Ezek a vonások és kapcsolatok teszik az embert egész emberré és adják meg nemzeti életének is biztos alapjait és teljességét: egyuttal megint a fölé is emelkednek és a nemzetekre tagozódó emberiséget egyetemesen összefűzik. Ezeknek a kapcsolatoknak az elsorvadása bizonyosan elpusztítaná az emberi életet és pedig annál gyorsabban, minél fejlettebb: a nemzeti élet is ragadozóvá és más nemzeti lét gyilkosává tenné ahelyett, hogy megerősítené, az ilyen gyilkos nemzeti lét pedig előbb-utóbb maga is hasonló magatartásúnak esnék áldozatul.

(Befejező közlemény holnapi számunkban.)

Napjaink legaktuálisabb könyve

GIORGIO PINI:

MUSSOLINI ÉLETE

Tanulságosabb, érdekfeszítőbb olvasmány ma el sem képzelhető. A könyv igen izléeses kiállításban, finom könyvpapíron, 20 eredeti fényképpel és művészi címlappal. 236 oldal.

ÁRA 135 LEI.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

ORADEA, II. KÁROLY KIRÁLY-UT 5. SZÁM.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450, negyedévre 225, egy óra 75 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P. — Egyes szám ára 20 fillér, — vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk sz.: S0.037.
Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrzünk meg s nem adunk vissza

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Mérsékelt északkeleti szél, több helyen eső, némely helyen zivatar, a nappali hőmérséklet emelkedik, északon esetleg talajmenti fagy.

RÓMAI MUNKATÁRSUNK KIRÁLYI ELISMERÉSE. Rómából jelentik: Olvasóink bizonyára nagy élvezettel veszik római munkatársunk, Heltainé-Szenek Olga kitűnő írásait. Bizonyár emlékeznek arra az írására is, amelyben Heléna olasz királynő egyéniségét és az álmokóros betegek királynői gondozását riizolta meg. Római munkatársunk a mi vidékünkéről elszármazott magyar asszony, aki Rómában is, mint olasz állampolgár megmaradt izig-vérig magyarnak, akinek kis lakása, kis családja Róma egyik negyedében sok ottlélo honfitársunk számára felüdítő kis magyar sziget. Az olasz királyi udvar felfigyelt a királynőről írt cikkére. A cikket lefordították és a királynőnek is átadták. A királynő most kedves, meleghangú levelében köszönte meg magyar alattvalója figyelmességét. Levelében továbbra is írásra buzdítja római munkatársunkot. Örömmel vettük tudomásul ezt a hírt. Tudjuk, hogy olvasóink is örülnek munkatársunk királyi kitüntetésének és továbbra is élvezettel fogják olvasni írásait lapunk hasábjain.

Légvédelmi előadás Oradeán. Saját tud. A város háza M. O. N. T. irodája a város lakosságának tudomására hozza, hogy szombaton, május 18-án délután 5 és 6 óra között Boston Vasile kapitány, műszaki tanácsos, a Katolikus Kór nagytermében légvédelmi előadást tart. Felkéri a közönséget, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt az előadásban.

MEGHOSSZABBÍTOTÁK A HADINYERESÉGADÓ-VALLOMÁSOK HATÁRIDEJÉT. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium rendeletet adott ki, ami szerint a rendkívüli hadinyereségadó vallomások határidejét — amelynek időpontja tegnap lejárt — június 15-ig meghosszabbították. A rendelkezés szerint ez az utolsó időpont a rendkívüli hadinyereségadóvallomások benyújtására. Ugyancsak meghosszabbította a pénzügyminisztérium az adóamnesztia vallomások benyújtásának határidejét is. Adóamnesztiaira vonatkozó vallomások június 30-ig lehet benyújtani.

A szállástadó háziasszony harmincegyezer lelet lopta el két katonaszökevény. Mercurea-Ciuc-Csíkszereda. Saját tud. Az egyik este két férat, kiéhezett fiatal legény kopogtatott be Benke Mária kászoniakabfalvi lakos ajtaján és éjjeli szállást kért. A jószívű asszony megsajnálta őket, lakóhelyet és ételt adott nekik. Másnap arra ébredt, hogy vendégei bucsu nélkül távoztak Rosszat sejtett és azonnal ahhoz a szekrényhez szaladt, amelyben a pénzt tartotta. — Megállapította, hogy a két vendég ellopta harmincegyezer lei összekuporgatott készpénzt. Jelentette a lopást a csendőrségen, mely csakhamar elfogta a tetteseket Koncz Márton tusaádi és Bodor Dénes kászoniimpéri katonaszökevények személyében. Átadták őket a hadbírósnak.

HAZAVÁNDOROLNAK AZ OLASZOK. Déváról jelentik: Mint emlékeztetes az elmúlt év őszén Olaszország fölhívást intézett az egész világon szétszórtan élő olaszokhoz, hogy térjenek haza az anyaországba. A felhívásnak Hunyadmegyében is visszhangja támadt s a megyében élő mintegy száz olasz eredetű család körében hazatelepülési mozgalom indult. A mozgalom élén Meneqani Agaitan dévai borbélymester áll és a kolozsvári olasz konzulátus segítségével az első családot már haza is költöztették. Eddigi adatok szerint Romániából 1750 olasz család vándorol haza Itáliába.

Ujabb rendelkezések a kétszázalékos nemzetvédelmi adóról. A 2 százalékos nemzetvédelmi adó ellenőrzésének eddigi eljárási módja az volt, hogy az összes cégek az időközben elhasznált jegyzékek koterjait egyszerre szolgáltatatták be ellenőrzés céljából a pénzügyigazgatóság illetékes kontrolorjainál. Egy újabb rendelet értelmében a jövőben az ellenőrzés a helyszínen fog megtörténni tehát a már felhasználott számlakönyveket (koter) nem kell a pénzügyigazgatóságnál beadni. Az új számlakönyveket azonban felülvizsgálat céljából továbbra is be kell mutatni láttamozásra a pénzügyigazgatóságnál.

Meddig tart a nyári nyitási és zárási rend időszaka? Aradról jelentik: A munkaügyi minisztérium 15.405-1940. szám alatt az aradi munkafelügyelőséghez leiratot intézett, amelyben a nyári nyitási és zárási időre vonatkozóan kívánja a kereskedelmet és az ipart tájékoztatni. A minisztérium miután megállapította, hogy a nyitási idő és a zárásra külön megállapodások alapján helységenként változik, de rendszerint április 1. és október 1. közötti időpontokban áll fenn, most felvilágosítólag közli, hogy a nyári nyitási és zárási megállapodások április 15. és szeptember 15. közötti időszakra érvényesek. Ahol a munkaadók és munkások, illetve az alkalmazottak külön megállapodást hajtanak kötni, a tárgyalások a munkafelügyelőségek közbenjöttével kell megkezdenni.

Ne felejtse el!!

B. Anăria Parisiană
a Heyman udvarba költözött.

A KEZETLEN GYLKOS ALDOZATÁNAK SZÁJÁBÓL AZ ARANYFOGAKAT IS KITÖRTE. Cernautiból jelentik: Borzalmas gyilkosság történt Cernautiban. Egy Gheorghe Hunes nevű 23 éves fiatalember behatolt Johanna Kreisler 55 éves kereskedőnő lakásába. Az asszony védekezett a betörő ellen, aki erre több kézzurással meggyilkolta. A gyilkos ezután felkutatta a házat s miután csak kétezer lei készpénzt talált, áldozata szájából kitorpte az arany fogakat. Ezután valaki megzavarta és elmenekült, a rendőrség azonban rövidesen elfogta.

Eredményes pünkösdi missziók. Aiud-Nagyenyed. Saját tud. A Szentlélek eljövételének méltó előkészítésére eredményes missziót tartottak a Minorita-rendház templomában. A szentbeszédet P. Má híg Berard rendi magiszter tartotta. Pünkösdi első napján ünnepi szentmisét és szentbeszédet mondott P. Huszár Jusztin házfőnök, plébános. A szentmisén a hívek százai járultak közös szentáldozáshoz.

Oradea-Nagyvárad. Saját tud. Mint megelőzően többször beszámoltunk róla: Pünkösdi előtt háromnapos előkészítő ajtatosságot tartott a püspöki székesegyházban Török László szegédlelkész. Török László, mély hittel és mélységgel átitatott szentbeszédét minden este a hívek hatalmas tömege hallgatta végig s a befejező ünnepi szentmisén százakra ment a szentáldozáshoz járuló hívek száma.

Meghalt Kropp Olga, akin keresztülgázolt egy hátsó. Oradea-Nagyvárad. Saját tud. Tegnap számunkban megírtuk, hogy Kropp Olga 18 éves varrőleányt, aki hazafelé ment a Szőlősi-réten, egy hátsó, amely megvadult valamitől, elgázolta. A varrőleányt súlyos sérülésekkel a közkörházba szállították, ahol még az este folyamán meghalt. Temetése szerdán délután 6 órakor volt Szőlősi-réten, a Templom-u. 108. számú gyászháztól.

Kienc embert harapott meg egy veszett kutyája Nagyerceden. Nagyercedről jelentik: Nagyerceden az elmúlt este 11 órakor, amikor a mozgósínház közönsége az utcára tödült, egy veszett kutya tünt fel és a mezzilatogatók közül kilencet megharapott. A hatóságok megtették a szükséges óvintézkedéseket s az áldozatokat a kolozsvári Pasteur-intézetbe utalták.

Temetés. Kropp Olga 18 éves várad-szőlősi közönségbeli leány, aki szerencsétlenség áldozata lett, meghalt május 15-én, a szőlősi temetőben temetik. (Caritas.)

Svéd küldöttség érkezett Moszkvába

Moszkvából jelentik: Moszkvába 14 tagból álló svéd küldöttség érkezett. A küldöttséget Erikson svéd miniszter vezette. Erikson kijelentette, hogy a szovjet-svéd tárgyalásokat tíz napon belül befejezik.

Feljegyzések

Erdekes tünetet figyelhetünk meg mostanában a sajtó megnyilvánulásaiban. Szerke az egész világon és ennek kapcsán a mi kisebbségi életünkben is divatba jött a kereszténykedés, sőt ezen túl a katolikusoskodás, egyháziaskodás és a „pápnál pápább” magatartás. Divatbajött — csak ennyi — mert egyáltalán nem nevezhető mély, életet átforgató változásnak. Ahogy jött, úgy el is megy, amikor az érdekek másfelé fordulnak. Természetesen ez az egyháziaskodás és kereszténykedés olyan felületes, olyan zágyva, zűrzaváros és rapszódikus, mint a divat. Olyanok csinálják, akik a keresztény szólamok sekélyes felszínén úszkálnak. Többékevésbé átnemértett és meg nem fontolt szólamokkal, fogalmakkal dobálóznak, nagyokat mondanak és állandóan mellébeszélnek.

Ennek a tünetnek a megnyilvánulásai annyira sűrűn jelentkeznek, hogy léptenyomon beleütközünk. Beteges, rosszindulatú részével pedig foglalkoznunk kell. A híg lére eresztett vásári kereszténykedést meg kell védenünk a kereszténység érdekében.

Legutóbbi tünet: egy Aradon készített és Temesvárnak szánt magyar nyelvű napilap öles címbetűvel nagyhangra, de főképpen mellébeszélő választ közöl egyik munkatársától, amelyben P. Jäger Ottokár szalvatorianus szerzetes szentbeszédének egyik kitételét veszi a keresztényeskedés bonckése alá. P. Jäger Ottokár pünkösdvásárnapi szentbeszédében ugyanis ezt mondotta: „Temesvár többségében katolikus város, de minczen katolikus sajtója. Nincs se katolikus hetilapja, se katolikus folyóirata, napilap van, mint a szemét, de egyik sem katolikus.”

Mindenekelőtt ismerjük el: ez az állítás tökéletesen igaz. P. Jäger Ottokár elvitatatlisan igazságnak adott kifejezést, azért a válasz nemcsak végső következtetésben, hanem teljes egészében mellébeszélés.

Ezt ugyan az említett arad-temesvári lap néhány hónappal ezelőtt egyik siránkozó cikkében szintén elismerte. Akkor még túl is ment ezen a vonalon, mert azt kifogásolta, hogy egész Erdélyben nincs keresztény sajtó. Ez az állítás nemcsak hogy igazolja P. Jäger Ottokárt, de még túl is megy azon.

Hogy pedig a mellébeszélő és keresztényeskedő válasz szerzője mennyire gyenge érveket tud felsorakoztatni felszínes állításai igazolására, azt lapja harmadik oldalának egyik cikkéből fogom csak úgy röviden bizonyítani. A harmadik oldalon történelmi tragédiáról elmélkedik az egyik cikkről és mindjárt a kezdetben „Pünkösdi legenda” jának tízes nyelvére gondol. Már pedig ha Pünkösdi legenda, akkor Krisztus is legenda, a kereszténység, a krisztusi eszmék és minden, amit olyan tízesen hitvalló szímben és életirányítóként vall magáénak, csak egy legenda szüleménye minden történelmi, komoly alap nélkül. Nem segít ezen az egy csomóra hányt szólamok, szofizmak, nyakatekert fordítések sokasága sem. Nem vonjuk kétségbe senkinek a hitét, erkölcsi meggyőzöttségét, becsületet, őszinte, jóhiszemű beállítottságát. Csak arra kívánjuk rámutatni, hogy az egész ágaskodás csak felszínes, sekélyes keresztényeskedés, olyan gyökérmenten, olyan bizonytalan és felszínes, mint a „pünkösdi legenda”.

Nem segít ezen a katolikus és keresztény hírek közlése. Nem segít ezen dísz papi írók felvonultatása. Nem segít ezen az elmaradhatatlan és mindig a zsidóknál kikötő „krisztusi felebaráti szeretet” hangoztatása sem. Nem segít a „felekezeten felülről” vélt emelkedettség. Nem segít a közismert felekezeti türelem fenegyerekes hangoztatása sem. Bármennyire erőlködik a bizonyítás körül, a következtetés csak egy lehet: a divatos keresztényeskedés egy tünete és semmi más. P. Jäger Ottokárnak pedig tökéletesen igaza van. (k. n.)

Telepítésre használják fel az agrárkisajátítás útján állami tulajdonba került földbirtokokat

Bucurestből jelentik: Az új telepítési törvény a Hivatalos Lapban megjelent és ezzel életbe is lépett. A törvény gyakorlati alkalmazását a később elkészítendő végrehajtási utasítás szabályozza.

A törvény szerint a telepítések végrehajtására ingatlan-lapot létesítenek. Ebbe az alapba besorozzák az állami elővételi jog alapján megszerzett birtokokon kívül azokat a mezőgazdasági megművelésre alkalmas földeket is, amelyeket az állam a földbirtokreform során szerzett meg.

A telepes birtokok legkisebb kiterjedése 10 hektár, legnagyobb 100 hektár lesz. Oly esetekben, ha különösen értékes ingatlanok: szőlők, gyümölcsösök, alagsóvezéssel ellátott termőföldek kerülnek felosztásra, a telepesbirtokok kiterjedése a 10 hektárnál kisebb is lehet.

A törvény részletesen felsorolja azokat a feltételeket, amelyeknek a telepesek meg kell, hogy feleljenek. Ezek a feltételek: román állampolgárság, büntetlen előélet, a katonai kötelezettségek teljesítése, a telepes-birtok megművelésére alkalmas felszerelés. Általában véve telepesek csak olyanok lehetnek, akiknek a mező-

gazdaság a főfoglalkozásuk, azonban falusi kézműparosok, kistisztviselők és papok is kaphatnak telepes-birtokot.

A törvény határozottan leszögezi, hogy a telepes-birtokok oszthatatlanok és csak olyanoknak adhatók el, akik saját személyükben is megfelelnek a telepesekre előírt követelményeknek. Örökösödés útján sem oszthatók fel a telepes-birtokok, hanem ezeket csak egy örökös birtokolhatja, aki a többi társörököst pénzben kielégíteni tartozik. Ha az örökös nem intézkedett arról, hogy elhunytja esetén melyik örökösének jusson a birtok, a bíróság fogja az örökösöt kijelölni.

A törvény szerint a telepítéseket nem elszórtan végzik, hanem telepes központokat állítanak fel. A telepesbirtokokon kívül ezekben a központokban házhelyeket is osztanak ki a telepesek között. Felhatalmazza a törvény az államot, hogy abban az esetben, ha a telepes birtokok eladási ára magasabb lenne, a vételár feljebb 50 százalékát az állam vállalja magára.

A telepes központokban lehetőleg egy meghatározott vidék egyvállalású lakosai közül választják ki a telepeseket.

Oradea város faellátásáról tárgyaltak a városházán

Oradea-Nagyvárad. Saját tud. Tegnap délután a város területén lakó fakereskedők és termelők képviselői értekezletet tartottak a városháza kistermében.

Chirila Augustin polgármester a gyűlést összehívó körlevélben felszólította a fásokat, hogy hozzanak magukkal egy nyilatkozatot, amely a következőket kell tartalmazza: 1. Milyen mennyiségben adtak el fát az elmúlt télen. 2. Milyen famennyiséget szándékoznak ebben az évben forgalomba hozni. 3. Jelenleg mennyi fájuk van raktáron. 4. Milyen mennyiségben kötöttek le megvételre fát, a kitermelés színhelyén.

A polgármester ugyanakkor közölte a fakereskedőkkel és termelőkkel, hogy a tartományi kormányzás rendelte alapján 1940. május 24-től kezdődően, minden fakereskedő köteles hetenként minden pénteken déli 12 óráig egy nyilatkozatot benyújtani a városházán a következő adatokkal: 1. A raktáron levő fa mennyisége és az eladási ár. 2. Az elkövetkező hétre tervezett fa-mennyiség helyzete. 3. Az eladott fa-mennyiség. 4. A CFR pontos igazolása, hogy vagont kértek fa-szállítás céljaira, a benyújtott kérvény pontos időpontjával.

A jövőben a CFR minden fakereskedőnek, aki vagont kér, igazolást ad a kérvény benyújtásáról és az igazolást keltezéssel látják el, hogy későbbi panaszok esetén legyen mire hivatkozni.

A tartományi kormányzás ugyanakkor felhívja a polgármesteri hivatal figyelmét arra, hogy a fakereskedők 1940. júniusától, július 15-ig szerezzék be a télire szükséges famennyiség 50 százalékát és szeptember 1-ig a hátralevő ötven százalékot.

Az értekezleten, amelyet Chirila Augustin polgármester elnöklésével tartottak meg, valamennyi fakereskedő megjelent. A kereskedők hangsúlyozták, hogy mindaddig, amíg a termelők nem tudják, hogy milyen mennyiségű fájuk lesz raktáron és mennyiért kapják a fát, nem tudnak eleget tenni a körlevélben lefektetett rendelkezéseknek. Arról, hogy július 15-ig a téli famennyiség ötven százalékát beszerezzék, beszélni sem lehet. Eddig mindössze egyetlen termelőtől kaptak ajánlatot, ez azonban olyan hatalmas árat kért, hogyha azt elfogadják, 600 leíért tudnak adni egy méter fát. Chirila polgármester elsősorban abban az irányban érdeklődött, hogy a termelők milyen mennyiséget tudnak a város lakosságának a rendelkezésére bocsátani. Miután a termelők közül többen nem jelentek meg, a polgármester elhatározta, hogy újabb értekezletre hívja egybe a fatermelőket, hogy tiszta képet kapjon, milyen mennyiségben tudnak fát biztosítani a város részére.

A jelenlevő fatermelő cégek képviselői egyébként bejelentették, hogy a vagonhiány csak időlegesen szűnt meg. Az elmúlt héten például minden nehézség nélkül kaptak vagont, ezen a héten viszont már nem bocsátottak vagont a rendelkezésükre.

Chirila Augustin polgármester hangsúlyozta, hogy a CFR igazgatóságának legutóbbi átírata reményt ad arra, hogy ezen a téren most már végérvényesen megszűnnek a hiányosságok.

Miercurea-Ciucon (Csikszeredában) május 17—18-án lesz az országos állatvásár és 20-án a kirakodóvásár

Saját tud. A május havi országos vásárt Csikszeredán a következő sorrendben tartják meg: 17—18-án állatvásár, 20-án pedig kirakodóvásár.

Mikor lesz Satumaren nagyvásár. Saját tud. Szatmár megyében tudvalevően a kereskedelmi és iparkamara vette át a vásártartások jogát. A kamara és Szatmár városa között egyezmény jött létre. Ennek értelmében Szatmáron május 14—15, június 18—19, július 16—17, augusztus 13—14, szeptember 10—11, október 22—23, november 19—20 és december 17—18-án lesz országos vásár.

Szövetkezeti beszámoló. Timișoara-Temesvár. Saját tud. A Corvin általános hitelszövetkezet a Magyar Házban közgyűlést tartott, amelyen Schickhoffer János elnököt, Engels Fülöp ügyvezető igazgató érdekes helyzetképről adott jelentést. 1173 tag 3,3 milliónál nagyobb értékű részjegyet jegyzett és a tagoknak 1,65 millió lei kölcsönt folyósítottak. A múlt évi tiszta nyereség közel huszonháromezer lei. A közgyűlés határozata értelmében egy személynek ötvénezer leinél nagyobb kölcsönt adnak és a visszafizetésnek két év alatt meg kell történnie. Azt is elhatározta a közgyűlés, hogy kellő időben gazdasági alosztályt szervez. A megüresedett igazgatói tisztségekre Ördög Jánost, Takács Lajos drt és Cseh Mihályt választották, a felügyelőbizottságba Bescy Istvánt, Patyi Pétert és Nagy Vince Lajost.

A május havi légvédelmi előadások sorrendje Oradean

A város légvédelmi hivatalának közlése szerint a május havi légvédelmi előadásokat a Katolikus Kőr nagytermében délután 3-tól 5-ig fogják megtartani a következő sorrendben:

Május 16-án az L kezdőbetűsök.
Május 17-én az M kezdőbetűsök.
Május 18-án az N kezdőbetűsök.
Május 20-án az O kezdőbetűsök.
Május 22-én a P kezdőbetűsök.
Május 23-án az R kezdőbetűsök.
Május 24-én az S kezdőbetűsök.
Május 25-én a T kezdőbetűsök.
Május 27-én az U kezdőbetűsök.
Május 28-án a V kezdőbetűsök.
Május 29-én a Z kezdőbetűsök.

Az előadásokon kötelesek résztvenni úgy a férfiak, mint a nők hétéves kortól 60 éves korig, kivéve azokat, akikre a légvédelmi törvény 6-ik és 7-ik szakasza vonatkozik.

Váradhegyfoki prémontrei prépostság.

142/1940.

Oradea, 1940. május 4.

Felvétel a romániai prémontrei kanonok rendbe

A Szent István első vértanúról elnevezett Oradea-Váradhegyfoki prémontrei prépostság felvételt hirdet:

I. Először a rendi újoncok közé (novitiusba) olyanok részére, akik 17-ik életévüket betöltötték és hivatást éreznek magukban a szerzetesi és lelkipásztori életre, tudomány, vagy művészet alaposabb művelésére, amely a szerzetesi hivatással nem összeférhetetlen, sőt amely a szerzetesi hivatás zavartalan lelki életében alapot és támaszt nyer.

A kérvényt az alábbi címre a következő okmányokkal felszerelve küldjék el:

1. Keresztlevél, amely igazolja, hogy tiszta katolikus házasságból született és nem vegyes házasságból. 2. Bérmlási bizonyítvány. 3. Baccalaureatusi bizonyítvány. 4. Román állampolgársági bizonyítvány. 5. Bizonyítvány arról, hogy a premilitár kötelezettségnek eleget tett. 6. Orvosi bizonyítvány. 7. Erkölcsei bizonyítvány a hittanártól és a helybeli plébánostól. 8. Szülői beleegyezés, amennyiben kiskorú.

II. Másodszor felvételt hirdet a jelöltek számára, akik a liceum, illetőleg a gimnázium valamelyik osztályát sikeresen végezték és ha felvételt nyernek, akkor, mint jelöltek a helybeli állami középiskolában a tanulmányukat folytatják.

Szükséges feltétel, hogy tiszta katolikus és nem vegyes házasságból született, a plébános és a hittanár igazolja nemcsak a kérvényezőnek egyházas, vallásos érzületét, hanem az egész családi körnek kifogástalan lelkületét vallás-erkölcsi szempontból.

A többi feltételt pedig esetről-esetre az illetőkkel fogjuk megvitatni.

Szilágyi M. Dózsa,
priorul regent al Prepozituriel Ordinului Premonstratens. — A Váradhegyfoki prémontrei prépostság kormányzó perjele.

Oradea, Str. Ciorogariu 12.

SZÍNHÁZ

Első szerelem, Szülők lázadása, Klotild néni Három ujdonság a Thalia prózai együttesének nagy nyári előadássorozatán

A Thalia együttesének május 2-án, kedden kezdődő nagy nyári előadássorozatán mutatja be a prózai együttes azon nagyszerű ujdonságokat, amelyek a legnagyobb sikerei voltak a szezonnak és amelyekre Nagyvárad közönsége már olyan régóta vár.

Az első ujdonság *Bókay* Jánosnak, a nagy írónak legutóbbi és legnagyobb sikerű vígjátéka az „Első szerelem” lesz, a budapesti Vigaszínház előadásával párhuzamosan, a szerző rendezésében. Továbbá *Jenson Lothar* a világhírű dán írónak „Szülők lázadása” című vígjátéka. Ezt követi „Klotild néni” című ragyogó énekes, zenés *Vaszary* bohózat, amelynek itteni előadásait is a nevetés orkánya fogja végigkísérni.

Az operettegyüttes hozza az utolsó évek legnagyobb sikerű nagy-operettjét, a „Pozsonyi lakodalmat”, *Szilágyi László* és *Beck Miklós* ragyogó slágerét és azokat az idej operetteujdonságokat, amelyek a szezon folyamán uralták a színház műsorát.

Mint láthatjuk, a Thalia együttese olyan változatos és nagyszerű műsorral lép meg Nagyvárad színházbajáró közönségét, amelyre a Thalia egyik ciklus alatt sem volt, tehát reméljük, hogy az érdeklődés sem fog elmaradni. Minden ujdonság egy igazi élmény lesz mind azoknak, akik részt vesznek a Thalia együttesének a nagy nyári előadássorozatán. Jegyelővét péntektől a színház baloldali pénztáránál, a rendes pénztári órák alatt.

A bucuresti „fekete börzén” húszmillió lei értékű idegen valutát koboztak el

Bucurestiből jelentik: A fővárosi bünygyi hatóságok szerdán a „Blanduziei” átjáróban lévő fekete tőzsdén rajtaütésszerű razzziát rendeztek, amely nemvárt eredménnyel végződött. A hivatalosan kiadott közlés szerint ez alkalommal mintegy 20 millió lei értékű idegen valutát találtak a fekete tőzsdén tartózkodó egyéneknek.

Körülbelül négy nappal ezelőtt a rendőrség emberei házkutatást tartottak több olyan fővárosi lakosnál, akikről közismert volt, hogy valutával foglalkozik. Egy Sassone nevű férfinél, aki a Senatului-utca 11. szám alatt lakik, mintegy fél millió leinek megfelelő angol fontot, dollárt, frankot és egyéb külföldi pénzeket foglaltak le. Egy másik helyen 100 ezer lei értékű idegen valutát koboztak el. Ezeket a házkutatásokat követte azután szerdán délelőtt az a nagyszabású razzzia és házkutatás, amelyet a hatóságok a fekete tőzsdén tartottak. Délelőtt 10 óra tájban feltűnés nélkül 45 polgári ruhás detektív szállta meg a Blanduziei átjárót. Ezek az üzleteknél és irodahelyiségeknek helyezkedtek el és várták a jeladást a munka megkezdésére. Tizenegy órakor megérkezett Odagescu vizsgálóbíró, Radovici és Tarabuta ügyészek, továbbá Antoneanu rendőrkezes és Buzdugan rendőrtiszt, a fővárosi rendőrség társadalmi osztálya főnökének társaságában. Ugyanakkor egy esendőrosztog is megjelent a helyszínen és a esendőrok valamennyi kijáratot elálltak. Nyomban ezután sipjelzés hangzott fel és erre a jeladásra a detektívek lefogták mindazokat, akik eddig mit sem sejtve a fekete tőzsdén tartózkodtak. Valamennyiüket megmotozták és a náluk talált idegen valutákat külön-külön borítékba zárták. Ezután házkutatást rendeztek a passzázsban levő vendéglőben, kávéházban, bankokban és irodákban. Ez a munka délelőtt 11 órától este 7 óráig tartott. Mindazokat, akiknél idegen valutát találtak, a rendőrprefektúrára kísérték. Összesen 23 őrizetbe vétel történt. A lefoglalt idegen valuták értéke meghaladta a 20 millió leit. A további vizsgálat valószínűleg még meglepetésekkel szolgál. A rendőrségnek ugyanis birtokába jutott egy sate-kulcs, amelyet a fekete-tőzsdén őrizetbe vett egyik egyén éppen el akart dobni egy félreeső helyre, amikor a sipjel felhangzott. Ezt a sate-t még nem nyitották fel.

A fekete tőzsdén történt razzzia eredményéről értesítették a Banca Nationalat is, amely több ellenőrt küldte ki a jegyzőkönyvek elkészítésére.

Apcéhirdetések

Allást nyer

szavanként 2 lei

Római katolikus család keres 40 év körüli, intelligens római katolikus, magános nőt, aki háztartás vezetését és 3 gyermek gondozását vállalja. Családtagnak tekintik. Cimeket a kiadóba kér.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Kertes magánháiban kiadó 3 szobás, fürdőszobás lakás. Esetleg kettéosztható. Oradea-Nagyvárad, Bratianu-utca 27. szám.

Kertrész

olesón eladó. Oradea-Nagyvárad, Str. Ioan Ciordas 38. szám.

Különféle butorok eladók. Oradea-Nagyvárad, Str. Codrilor 11.

Az oradeai mozgóképszínházak műsora:

DORIAN: A HÁROM KIS ÖRDÖG.
APOLLO: BÉCS DALOL, BÉCS TANGOL...

Megvételre

keresek varro-asztalt, diófapoliturost, jó karban levőt. Antik asztalok előnyben. Cim a kiadóban.

PUHA OLMOT

allandóan vesz a Szent Gáspár-nyomda r. t.

Lakás

szavanként 3 lei

3 szobás, fürdőszobás lakás, 2 szobás mellékhelyiségekkel kiadó. Oradea-Nagyvárad, Str. Ioan Ciordas 38.

Különféle

szavanként 3 lei

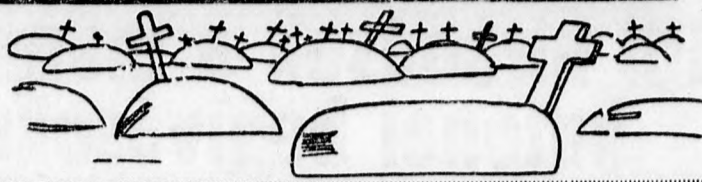
Főzőnőnek

vagy házvezetőnőnek menne középkorú asszony. Burikné. Oradea-Nagyvárad, Str. Simion Bărnutiu 30. sz.

Betty Schneider:

VERDUN HALOTTAI

Fordította:
FODOR VIOLA

16

Oh, hát sohasem jutunk ki a folyosóknak, lépcsőknak és kazamatáknak ebből a félelmetes labirintusából, sohasem tűnik már fel a nappal fénye, hogy az árnyakat elűzze? Nem, még nincs kiút. Előbb még menni, menni kell...

Be kell még néznünk a nedves, sötét terembe, mely egykor tábori kórház volt (miután az eredeti lazarett a benne lévő súlyos sebesültekkel együtt a robbanás áldozatául esett), a terembe, ahol emberek százai szenvedtek és zárták le örökre szemüket. Meg kell még tekintelnünk az egykori lőszerraktárt, a katonák szállásául szolgáló helyiségeket, a megfigyelőállomásokat és végül, az egyik kazamatában — a háborús múzeumot...

De azután — azután már világosság lesz. Nap-pali fény, napsugár és felszabadulás!

Szörnyű sörgödörként tátong mögöttünk az erőd belseje. Kint már új csoportok várják a vezetőt.

Fölmegyünk az erőd szétszaggatott, nagyrészt gyomverte felsőépítményére. Itt is vasdarabok hevernek szerteszét s a hatalmas páncéltorony fenyegetően emelkedik ki betonfoglalatából. Heves szél süvít végig a tájon.

Erről a magaslatról messze be lehet tekinteni a vidéket, melynek fontosabb pontjait vezetőnk így írja le:

— A Douaumont-erődtől dél felé lejt a fennsík s a Bazil-szakadékat (Ravin du Bazil) szegélyező erdős nyúlványokban végződik; ezek: a Caillette- és a Fausse-magaslati erdők (Bois de la Caillette, Bois de la Fausse-Cote). Fölöttük emelkedik a Vaux-erőd, valamivel jobbra a Tavannes-, majd a Souville-erőd, míg az a felföld, amelyen a Douaumont-erőd áll, a Hideg Föld-hegygerincben (Cote de Froidierre) folytatódik.

— A Maas-völgy irányában, 1500 méter távolságban a „Szuronyok árka” látható; közül, mintegy fele úton, az a hely, ahol egykor Douaumont falu állt. Az emlékmű túlsó oldalán azok a meredek lejtők tűnnek fel, amelyek a Dames- és a Helly-szakadék mentén húzódnak. A láthatár szélén a Maas balpartján lévő magaslatok: a „Halott Ember” (Mort-Homme) és a 304-es magaslat körvonalai rajzolódnak ki; a láthatár fölött a Montiaucou orma emelkedik.

— Északon az 1916. évi február 21—25-iki rajtaütés csatamezeje terül el; a dombos fennsík eléri a 378 méter magasságot. Odébb a Vauche-erőd (Bois de la Vauche) látható, míg valamivel távolabb két domb emelkedik egymás mellett: az „Ornes-i Ikrek” (Jumelles d’Ornes) és végül, nyugaton a Hardaumont-gerinc (Croupe d’Hardaumont) irányában a felföld a Woëvre-síkságban vesz el.

A nap már az ég peremére bukott. Tüzes korongja lángoló vörös foltokat fest a csatamezőkre és ragyogó fényutakat ékel a földtőlcsérek és lövészárkokmaradványok zürzavara közé.

Indulnunk kell hazafelé — vissza. Verdunbe.

De érezzük, tudjuk, hogy gondolatban mindig és újra végigjárjuk majd ezeket az utakat; mindig hívni fognak a halottak, míg Verdun körül barangolunk — és később is, amikor már a határon túl leszünk

Romagne sous Montiaucou felé.
Verdunból Charny, Marre és Cumières-en

át Regnéville-be utazunk. Innen gyalog megyünk tovább.

Az ég ismét felhőtlen.

Árnyéktalan, homokos úton vándorolunk. Utjelző tábla sehol sincs és egyetlen embert sem látunk, akitől útbaigazítást kérhetnénk. A nagy idegenáradat többnyire a Verdun—Fleury—Douaumont—Vaux utat özönlí el, míg a Maas balpartja alig látogatott. Ez azért van, mert azoknak a turistáknak, akik mindössze egy napra jönnek Verdunbe, nincs elegendő idejük arra, hogy ezt a vidéket is bebarangolják.

Térképünk útbaigazít.

A Lúd-gerincen (Cote de l’Oie) átvezető úton mentén lovak és tehének legelnek. Az égető nap azonban meglehetősen leperzselt és megritkította a füvet s közöttük sok helyütt a gránátoktól felszántott, kopár föld barnállik. Néhol egész pipacstenger hullámszik.

A Cumières-erdő szélén kóborlunk; — erdő, ez inkább csak név, mert nyoma sincs itt igazi, árnyas erdőnek. Csakhamar egy másik út keresztezi a miénket. Ez az út a Holló-erdőből indul ki, mely a nagy, német alagutat borítja. Az alagút a Forges- és a Caurettes-szakadékat köti össze. Gallwitz-alagútnak hívták a németek, Holló-alagútnak nevezik a franciáknál.

Most le kell térnünk útunkról s egy másik ösvényre kell átvágnunk, melyet térképünk „esős időszakban járhatatlan”-nak jelez. Ez az út, a 265-ös magaslat csúcsán át Béthincourtba vezet s közben megkerüli a 295-ös magaslatot.

A 295-ös magaslatot, mely a „Halott Ember” (Mort-Homme) nevet kapta...

Ma nem megyünk fel erre a magaslatra, mert Romagne-ig még épen elég utat kell megtennünk. De — különös, — csak nehezen tudjuk részálni magunkat arra, hogy tovább menjünk. Mintha húzna, vonzana bennünket a Halott Ember. Hagyjuk-e el kitérőt útirányunkat és már ma menjünk föl erre a csúcsra? Mit akar tőlünk ez a kopár, kietlen hegy, a maga sorsteljes nevével?

Lassan, kissé még vonakodva mégis tovább megyünk, mert elhatároztuk, hogy a Halott Embernek egy egész napot szentelünk.

Balra a 304-es magaslat emelkedik. Utunk tele van vasszilánkokkal s helyenként tojásgránátokra hágunk. Az út szélén gránáthalmok csúcsosodnak. Döglött gránátok, amelyeket ide hordtak össze. Az egyik ilyen halom mellett, tágas karámban békés juhnyáj legel. A távolban fölbukkan az amerikai emlékműve. Hosszú az út még odáig. A mi számunkra az első, vágyvagyott pihenő a Forges-patakon való átkelés után: Béthincourt; kicsiny falu ez, újennan épült házzakkal és fabarakokkal.

Az úton munkások dolgoznak: beszédük és külsejük után ítélve többnyire olaszok.

A falu kicsiny temploma olyan üde, olyan új, mintha most lépett volna ki az építődobozból. Belseje egyszerű, napfényes. Amikor padjai közül rövid pihenő után újra kilépünk az utcára, már nem is érezzük a fáradtságot. Valami vendéglőfélet keresünk, mert alaposan megéhezünk. Ebben a faluban azonban — mint megtudjuk, — nincs más vendéglő, csak a munkások kintinája. Oda térünk hát be. A munkások is épen déli pihenőjüket tartják.

(Folytatjuk.)

LEGUJABB

Külföldi híradások a magyarországi katonai behívásokról

Hét korosztályból 350 ezer embert hívtak fegyverbe

Rómából jelentik: A *Giornale d'Italia* párizsi tudósítója szerint egyes francia lapok azt írják, hogy Magyarországon hét korosztályt behívtak és jelenleg a határon 350 ezer ember van összpontosítva.

Párizsból jelentik: A francia fővárosban feltűnést keltett az a hír, hogy a magyar kormány hét korosztályt zászló alá hívott. A sajtó nagy része feltűnő beállításban számol be erről az eseményről s a lapok ezzel egyidőben azt is közlik, hogy a budapesti angol követség az ottlévő angol alattvalóknak Magyarországról való gyors távozását javasolta. Francia politikai körök még nem látják tisztán a magyar katonai intézkedések jelentőségét, sem célját és így óvatosan foglalnak állást a Budapestről érkező hírekkel szemben.

A *Temps* kommentár nélkül közli azt a magyar hivatalos forrásból származó jelentést, mely szerint szorosabb értelemben vett csapatösszevonásról nincs szó és a behívott tartalékosok csak a rendes gyakorlatozást végzik.

A *Havas* iroda budapesti jelentése szerint a katonai intézkedések ellenére, melyek tekintélyes mértékben biztosítják a magyar haderők megerősítését az északi határon, a magyar közvéleményben semmiféle izgalom sem tapasztalható.

Gépesített haderők óriásméretű ütközete tombol a belga-francia arcvonalon

Kétezer harcikoszi küzd egymással százötven mértföldes sávon. — Francia részről hivatalosan megerősítik Sedan kiürítését

Londonból jelentik: Az *Ewening Standard* szerint a világ legnagyobb csatája dúl a gépesített egységek között a Zuider-tó és a Mosel között 150 mérföldes sávon. A harcban 200 harcikoszi vesz részt.

Londonból jelentik: A *Reuter* jelentése szerint Sedan körül kemény harcok folynak. A németek óriási erőfeszítést fejtenek ki és súlyos áldozatoktól sem riadnak vissza. A belga csapatok a szövetségesekkel karöltve erős ellenállást tanúsítanak a gépesített osztagok és a légi erők heves támadásaival szemben. A szövetséges csapatok repülőgépei a vonalak mögött támadják az ütközteszövedéseket, megtámadják a szállító oszlopokat és géppuska tüzzel igyekeznek megzavarni és feltartóztatni a felvonuló német csapatokat.

Szerdára virradó éjszaka az angol főhadiszállás a következő hivatalos jelentést adta ki:

— Az angol expedíciós erők mozdulatai természetesen folynak. Az érintkezést az ellenséggel az egész nap folyamán fentartottuk. Londonban az éjszaka folyamán úgy ítélték meg a helyzetet, hogy Flandriában a hadműveletek a várakozásnak megfelelően alakultak. A keddi harcokból kitűnik, hogy az ellenség óriási erőfeszítéseket tesz, hogy keresztül törjön a szövetségesek állásain és gyors döntést erőszakoljon ki.

Belgiumban tizenhat éves kortól kezdődőleg hívják be a férfiakat.

Párizsból jelentik: A *Paris Mondial* szerda reggeli adását gyászindulóval kezdte, utána a bementő jelentette, hogy Sedan német kézen van. Ezután hangsúlyozta, hogy a francia haderő kénytelen volt az erős német nyomásnak engedve Sedant kiüríteni.

Brüsszleből jelentik: A *Havas* francia hírszolgálati iroda jelentése szerint a belga nemzetvédelmi minisztérium közleményt adott ki, melyben felszólít 16 évtől 35 évig minden férfit, hogy álljon sürgősen zászló alá. Belga illetékes körök szerint a namuri és antwerpeni erődírművek sértetlenek és egyes liège-i (lütichi) erődök is tartják magukat. A belga csapatok az Antwerpentől Louvanig terjedő második védelmi vonalban harcolnak. Kedden Brüsszelben a második légi riadó késő délelőtt, a harmadik pedig délután 2 órakor volt. A menekültek állandóan érkeznek Brüsszelbe. Azt hiszik, hogy az Egyesült Államok nagykövetségének nincs szándékában elköltözni Brüsszleből.

A német rádióállomások megadásra szólítják fel a belgákat.

Berlinből jelentik: Szerda reggel fél nyolc óra

óta a német rádióállomások a rendes hírszolgálat után felhívást intéznek Belgiumhoz francia és flamand nyelven, hogy kövesse Hollandia példáját és adja meg magát. A német rádió emlékeztetőbe idézi a belga népnek a hadműveletek megkezdésekor közzétett német emlékiratot, mely szerint Németország Belgium területi sérthetlenségét tiszteletben tartja.

Namur két erődjét elfoglalták a németek

Berlinből jelenti a bucaresti rádió: A német csapatok erős tüzérségi támadás után a légierő támogatása mellett Namur erődtímei közül kettőt elfoglaltak.

Olaszország közeli beavatkozását várják a francia lapok.

Párizsból jelentik: (Rádió Bucuresti.) A francia sajtót igen élénken foglalkoztatja az olaszországi francia- és angol-ellenes tüntetések ügye. A vezető lapok, mint a *Le Temps*, *L'Intrensigeant* és *l'Oeuvre* azt hangoztatják, hogy a fasiszta kormánynak jól jött alkalom a tengeri ellenőrzés megszűntetésének ügye. A francia vezető lapok nem állják annak a véleményüknek kifejezést adni, hogy Olaszország háborús beavatkozása biztos, az is kétségtelen, hogy a beavatkozás Németország oldalán fog megtörténni, csak azt nem lehet még tudni, hogy *Mussolini* mikor adja ki a parancsot. Az is meglehet, hogy a parancs kiadása — írják a lapok — csak napok kérdése.

Szovjet jegyzék a balkáni béke fenntartása érdekében

Moszkva az angol, francia és német kormánnyal közölte, hogy érdekelt félnek tekinti magát a Balkánon

Belgrádból jelentik: A *Politika* az athéni lapok, illetve a görög távirati ügynökség közlése nyomán jelenti, hogy a moszkvai rádió hétfőn a következőket közölte:

— A szovjet kormány jegyzéket adott át az angol, francia és német kormánynak. Ebben közölte, hogy közvetlenül érdekelve van a Balkán békéjének és a balkáni államok semlegességének

A holland fegyverletétel részletei

A hadsereg főparancsnok utasítása csak a szárazföldi hadseregre vonatkozott. A holland tengerészet tovább folytatja az ellenségeskedéseket

Párizsból jelentik: A *Havas* francia hírszolgálati iroda jelenti a holland határról: A holland katonai hatóságok szerdán hajnalban 2 óra 30 perckor rádió útján arra kérték fel a lakosságot, tudassák azoknak a városoknak és községeknek polgármestereivel, ahol a harc még folyik, hogy az ellenségeskedést beszüntessék.

Londonból jelentik: A *Reuter* iroda jelenti: A hilversumi holland rádióállomás szerdán hajnalban rendkívül sürgős üzenetet továbbított, amelyet az amszterdami német főkonzul küldött Ribbentropnak. Az üzenet így szólt:

— Az amszterdami helyőrség parancsnoka és Amszterdam polgármestere közölte velem, hogy a német csapatok nem találkoznak semmiféle nehézséggel, ha Amszterdamba bevonulnak. Minden előkészület megtörtént, hogy a bevonulást semmi se akadályozza. A polgárság meg fogja őrizni nyugalmát.

Londonból jelentik: A *Reuter* iroda jelenti: *Winckelmann* tábornoknak, a holland hadsereg főparancsnokának kiáltványa és a tüzelés megszüntetésére vonatkozó parancsa után a hilversumi rádió szerdán reggel a sürgős üzenetek egész sorát közvetítette. A bementő megmagyarázta, hogy ezidő szerint ez az egyedüli módja az összeköttetésnek. *Winckelmann* tábornok parancsa nem terjed ki a zealandi holland csapatokra. A németek a szerdai nap folyamán folytatják a tárgyalásokat a holland városok átadásáról. Ezzel szemben Belgium tovább harcol és a szövetségesekkel együtt a legnagyobb erőfeszítést fejt ki, hogy a német hadsereg előnyomulását megakadályozza. A Londonban tartózkodó holland kormány döntése értelmében Hollandia és Németország között a hadiállapot továbbra is fennáll, amit a londoni holland követség le is szögezett. *Winckelmann* tábornok parancsa nem vonatkozik a holland tengerészetre, csak a szárazföldi csapatokra. A parancs megállapítja, hogy ha a háborút folytatják, Hollandia többi városa is arra a sorsra jut, amely Rotterdamot érte és a holland katonák tízezzrel hulltak volna el, anélkül, hogy a német csapatok előnyomulását fél tudták volna tartóztatni.

Londonból jelentik: A „*Daily Mail*” megállapítja, hogy a holland fegyverletétel súlyos csapás, de nem tört váratlanul. A lap szerint a német siker nem következett volna be, ha Hollandia együttműködött volna a szövetségesekkel. A „*Daily Telegraph*” szerint a nagy csata a Maas vonalán tombol és ott dől el a hadműveletek sorsa, nem Hollandiában.

Londonból jelentik: A *Reuter* jelentése szerint a holland hadsereg és a hatóságok megadását *Weniger* tábornok, hágai német légügyi attasé rádióon közölte a német kormánnyal. Az első üzenet Ribbentrop külügyminiszternek szólt és azt közölte, hogy a holland haderő megadta magát. *Winckelmann* tábornok arra kérte a német parancsnokságot, hogy küldjön ki telihatalmu megbízottat. Hágába a rend és közbiztonság fenntartása érdekében folytatandó tárgyalások végett. Közölte *Weniger*, hogy a holland főparancsnok értesítette őt, hogy a fegyverletétel ellenére, mely kedd este hét órakor következett be, német repülők este fél kilenc órakor bombákat dobáltak Helder tengerészeti támaszpontra.

(Megjegyzendő, hogy a holland hadsereg főparancsnokának a fegyverletételre vonatkozó parancsa a haditengerészetre nem vonatkozik.)

fenntartásában. Bármely akció a délkelet-európai államok status quoja ellen, a Szovjet részéről ellenkezésre talál.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea-Nagyvárad, II. Károly király-ut 5. szám.

GENZURAT